

1479

התקשרות

127933 / Melamed Yossi, JEM

כ"ח כסלו תשמ"ג

**"למה אתם מתעקשים לתת כסף לישיבה שתחנך 'בטלנים',
שלא יידעו איך להתנהג בעולם?"**

שיחה מיוחדת על חנוכה וחינוך על טהרת הקודש

חנוכה
תמונה מספרת
// עמוד 20

**ההוראה: להדליק
חנוכייה גם
במוצב שיש בו
רק חייל אחד**
ניצוצי רבי על
"מבצע חנוכה"
// עמוד 12

**"לכל אחד ואחת שעדיין
לא הגיעו לגיל מצות,
בכל מקום ומקום, ה'
עליהם יחיו"**
מכתב כללי של הרבי
לילדים, על מה שנרות
חנוכה מלמדים אותנו
// עמוד 10

בשיחות, במכתבים ובהוראות של הרבי בנושא חנוכה, אפשר לראות קריאה לשני כיווני פעולה עיקריים.

הכיוון הראשון הוא "חנוכה מלשון חינוך". בשיחות רבות סביב חנוכה הרבי מדבר על חשיבות החינוך היהודי, גם באופן כללי על חשיבות הדרך החינוכית על טהרת הקודש וגם על הדרך החינוכית הנכונה לחנך את הילדים בכל בית ומשפחה. אפשר לראות לדוגמה איך גם מנהג כמו נתינת דמי חנוכה לילדים, אצל הרבי, מוטען במשמעות חינוכית. במדור התוועדות עם הרבי הבאנו קטע מיוחד שבו הרבי מסביר עד כמה קריטי שיהיה לנו "דור צעיר בריא" ובשביל זה צריך להשקיע בחינוך על טהרת הקודש ללא שום פשרות. ובמדור המכתבים, הבאנו מכתב נדיר - מכתב כללי שהרבי מפנה לילדים, ובשפתם מסביר להם את המסרים שגוררת החנוכה מלמדים אותנו.

הכיוון השני הוא כמובן היציאה החוצה, להביא את אור התורה והמצוות, ובמיוחד את מצוות נרות החנוכה עצמה ופרסום הנס, גם אל היהודים הרחוקים ביותר. הנה לדוגמה ההוראה שהתקבלה מהרבי לקראת חנוכה תשל"ד: "להשתדל אשר בכל בית יהודי תהא מנורת חנוכה וידליקו נרות חנוכה, ומטעם חינוך רצוי שגם הילדים ידליקו ושלכל ילד תהיה מנורה משלו... שיבקרו בבתי יהודים וימריצו על דבר הדלקת נר חנוכה".

חנוכה מאיר ושמח!

03 חג החנוכה מלמד אותנו שבחינוך יהודי אמיתי אין פשרות והקלות, גם לא לילדים קטנים בתחילת הדרך. חינוך הדור הצעיר הוא קריטי לעתידנו, והאחריות שלנו היא לטעת בהם את החום והקנאות ליהדות לכל חייהם • **התוועדות עם הרבי**

04 את התיקון למכירת יוסף אנחנו נושאים עלינו עד היום. שתי מצוות מיוחדות שבהן אנו 'משלמים', מזכירות לנו את הכסף שקיבלו האחים בעד מכירתו של יוסף הצדיק. החיבור בין מכירת יוסף למחצית השקל ופדיון הבן מלמד אותנו יסוד חשוב לחיים על התוכנית הגדולה בראייתו של הקדוש ברוך הוא • **שיעור בלקוטי שיחות**

10 מיוחד: מכתב כללי מהרבי לילדים, שפונה "לכל אחד ואחת שעדיין לא הגיעו לגיל מצות, בכל מקום ומקום, ה' עליהם יחיו". במכתב, הרבי מסביר בשפה פשוטה כמה דברים לחיים מלמדת אותנו מצוות הדלקת הנרות, ומסדר אותן לפי סדר הדלקת הנרות והברכות • **מכתב מבואר**

12 להדליק חנוכיה גם במוצב שיש בו רק חייל אחד, לפעול שבכל בית יהודי תהיה חנוכיה, ולדאוג שבבתי אלמנות צה"ל גם האמא והסבא והילדים ישתתפו בהדלקה • **ניצוצי רבי - רשימה מיוחדת על "מבצע חנוכה"**

14 מדוע על האישה לכסות את עיניה, ומה עליה להימנע מלראות באותה שעה? • **הלכה עם טעם**

20 שידור הלוויין ואירועי "חנוכה LIVE" מסביב לעולם • **תמונה מספרת**

לוח השבוע - 17 • עת לדעת - 16 • שניים מקרא ואחד תרגום - 22 • זמנים ושיעורי השבוע - 21

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך: שלום בלוי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד

ISSN 7474-0793 • 6084000 • גיליון 1479

לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com

התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"ו מליובאוויטש
צוקללה"ה נבג"מ ז"ע

"אנו צריכים דור צעיר, יהודים חיים ובריאים בגשמיות וברוחניות!"

משיחת נר שלישי של חנוכה תשי"ד

לכבוש את העולם הזה לא רק לעצמם, שחלקם בעולם יהיה מקדש לקדוש ברוך הוא, אלא גם בשביל דור הביניים והדור המבוגר!

תוספת כוח בחינוך הכשר נותנים כל אלה שמתעסקים בחינוך הכשר בגופם ובנשמתם, וכל אלה שמסייעים בזה בממונם.

באים אליו ואומרים לו: שמע נא, מדוע הנך מתעקש לתת את הכסף לישיבה שתחנך "בטלנים", אנשים שאין להם שייכות להוויות עולם הזה; פלוני יגדל זקן, ופלוני ילבש קפוטה [- חליפה], ואתה תהיה הגורם לחנך אנשים שבצאתם לעולם לא ידעו איך להתנהג! -

ואף-על-פי-כן יש בו תוקף שלא להתפעל, ואדרבה, מזה גופא לומד הוראה, שהעובדה שמפעילים עליו לחץ כל-כך ורוצים לנתק אותו מכך מוכיחה שדווקא כאן מונחת האמת ודווקא כאן מונחת ההצלה של עם-ישראל, ובמילא, לא זו בלבד שאינו מקטין את עבודתו עבור חינוך הכשר בנשמתו או בגופו או בממונו, אלא אדרבה, מכאן ולהבא עוסק בזה בתוקף גדול יותר.

ועניין זה מוסיף תוקף וחוזק לדור הצעיר גופא. כאשר שואלים אותם שאלה: גם החברים שלכם מקבלים חינוך יהודי, אבל ללא קנאות וללא דקדוקים, ומהו אפוא ההכרח שאתם צריכים להיות ה"מהדרים"? - מראים הם: הנה ישנו סוחר שסבור כמונו, גביר שסבור כמונו, רב שסבור כמונו, זוג זקנים שסבור כמונו, וזה נותן להם את התוקף לעמוד בניסיונות שבד' אמותיהם [- בסביבתם הקרובה].

והיישר-כוח מגיע לאלה שלומדים עם התלמידים ואינם מתפעלים מכל הניסיונות וממשיכים בדרך חינוך זו, וכן לעסקני החינוך, שאינם חוסכים מנשמתם, מגופם ומממונם, ונותנים כפי יכולתם, ובמשך הזמן יתנו מסתמא יותר מכפי יכולתם, ובלבד להחזיק את החינוך על טהרת הקודש בראת שמים טהורה.

בנס חנוכה שמצאו פך שמן טהור חתום בחותמו של כהן גדול, אינו רק בשביל להתחיל לקיים המצווה [בכל אופן שהוא], אלא לקיים המצווה בתכלית ההידור, ללא שום היתרים, אפילו לא היתרים שיש להם בסיס על פי שלחן-ערוך, [שהרי] על פי דין היו יכולים להדליק גם בשמנים טמאים.

"חנוכה" הוא מלשון חינוך... וההוראה מזה [היא] שכשמדובר אודות עניין של קדושה, מיד בהתחלת החינוך צריכים לעשותו בתכלית השלימות ובתכלית ההידור. תיכף מקטנותם צריכים ליתן לבנים ולבנות יהדות שלמה, ללא שום פשרות וללא שום היתרים.

כדי להבטיח ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה" - אי אפשר להסתמך על כך שכאשר הילד יתבגר וייצא לרחוב אזי יספרו לו שעליו לנהל מלחמה, יספרו לו שאינו צריך להתפעל משום מונע ומעכב וצריך שתהיה לו מסירת נפש. אם רוצים שאז יעמוד בניסיונות, צריכים להתחיל בכך עוד בהיותו נער.

ולכן השתדלו חכמי ישראל ביותר והשקיעו כוחות גדולים ביותר על חינוך בני ובנות ישראל שיהיה על טהרת הקודש. הם ניהלו מלחמה על כל פרט. אפילו פרטים שלא היו נראים חשובים כל כך נאבקו שלא לוותר עליהם, ביוזעם ששנות החינוך נוגעות לנער או לנערה על כל משך ימי חייהם, וידעו שצריכים ליתן להם את התוקף להדוף את כל המלחמות שיהיו להם בדרכם בחיים...

כאשר מדובר אודות הדור הצעיר, ואותם רוצים לחנך על פשרות - נוטלים מהם את החום והקנאות ליהדות על כל ימי חייהם. בגלל השריטה והחיסרון שעושים מנשמתם בצעירותם, עלול אחר-כך לגדול יהודי בעל-מום רחמנא ליצול [- השם ישמור]! אנו צריכים דור צעיר בעולם הזה, יהודים חיים ובריאים ברוחניות, וממילא יהודים חיים ובריאים גם בגשמיות, ועל-ידי זה יוכלו

שקלים של כסף

קשה רגשית לקרוא את הפסוק שמספר על מכירתו של יוסף בידי אחיו. התורה מספרת על הקנאה הנוראה שהתפתחה בין בני יעקב לאחיהם יוסף בן הזקונים, עד שהם משליכים אותו באכזריות לבור. ואז הם מחליטים להיפטר ממנו בצורה איומה. כך מספרת התורה^א:

**וַיִּמְכְּרוּ וַיַּעַלּוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר, וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים
בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף, וַיְבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרָיִמָּה.**

יוסף הצעיר כנראה בוכה ומתחנן, אבל זה לא עוזר לו. המעשה הנורא נעשה. האחים מוכרים אותו לעבד, ומקבלים תמורתו "עשרים כסף". חז"ל^ב מספרים עד כמה נורא היה החטא הזה, כשהם מגלים לנו מה הם עשו עם הכסף: "כל אחד ואחד נטל שני כספים לקנות מנעלים ברגליהם, שנאמר [בעמוס]: 'כֹּה אָמַר ה' עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲרָבָעָה לֹא אֶשְׁכַּח, עַל מִכְרָם בְּכֶסֶף צָדִיק וְאֶבְיוֹן בְּעֶבֶר נְעֻלִים'".

חז"ל מגלים לנו שאת חטאם של האחים אנחנו נושאים איתנו עד היום. שתי מצוות חוייבנו לעשות כתיקון לאותו חטא היסטורי^ג, שתיהן קשורות לכסף. כך נאמר בתלמוד ירושלמי^ד:

**לְפִי שֶׁמְכָרוּ בְכוּרָה שֶׁל רַחֵל בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף, לְפִיכֶךָ יִהְיֶה כָּל אֶחָד
פּוֹדֶה אֶת בְּנוֹ בְּכוֹר בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף...
כִּמָּה נִפְּלָ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם? טַבְּעָה [- חֲצִי שֶׁקֶל], לְפִיכֶךָ
צֹתָה תוֹרָה שִׁיחָא כָּל אֶחָד נוֹתֵן שֶׁקֶל טַבְּעָה.**

המצווה הראשונה היא פדיון הבן: כל בן בכור שנולד למשפחה יהודית (מלבד במשפחות כוהנים ולוויים), מלידתו איננו שייך להוריו אלא לכהן, והאב צריך 'לפדות' אותו בתמורה לשלום חמישה סלעי כסף לכהן. המצווה השנייה היא מחצית השקל, המוכרת לכולנו מערב חג הפורים: בתקופת בית המקדש, כל יהודי היה חייב לתרום מדי שנה לבית המקדש חצי שקל כסף, ובכסף שנאסף היו רוכשים את קורבנות הציבור. היום אנחנו עושים 'זכר' למצווה הזו, ותורמים לצדקה חצי מיחידת המטבע המקומית (לפי האשכנזים), או צדקה בשווי של חצי שקל כסף, שבערכים של ימינו שווה לכעשרה גרם כסף טהור (כך לפי מנהג עדות המזרח).

- א. בראשית, לו, כח.
- ב. פרקי דרבי אליעזר, פרק לו.
- ג. ראו נור הקודש, שקלים ב, ג.
- ד. שקלים ב, ג.

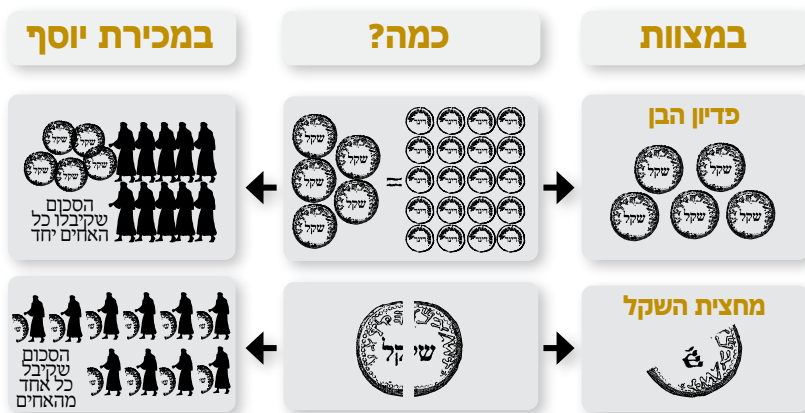
שׁוֹמֵר בְּלִקְוֵי שִׁיחָא

לראות שטוב

את התיקון למכירת יוסף אנחנו נושאים עלינו עד היום. שתי מצוות מיוחדות שבהן אנו 'משלמים', מזכירות לנו את הכסף שקיבלו האחים בעד מכירתו של יוסף הצדיק. החיבור בין מכירת יוסף למחצית השקל ופדיון הבן מלמד אותנו יסוד חשוב לחיים על התוכנית הגדולה בראייתו של הקדוש ברוך הוא.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות חלק כ, שיחה לפרשת וישב.

לקוטי שיחות
על פרשיות השבוע. חגים ומנוחות
- א -
עריכה:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ
מכבד קדושה
אדמו"ר מ...
והמחבר נביא ויץ
סניאודסאהן
מלובאוויטש
ספר ראשון - כך ראשון
בראשית

בשתי המצוות האלה אנחנו משלמים כסף, ובתשלומים האלה אנחנו כביכול 'מחזירים' את הכסף שהאחים קיבלו בעד מכירתו של יוסף, ובכך 'מנקים את הכתם' הרוחני שהותיר החטא.

לא רק עצם התשלום מחבר בין מכירת יוסף לשת המצוות. גם הסכומים מזכירים לנו את סיפור מכירת יוסף:

האחים מכרו את יוסף תמורת "עשרים כסף" - והכוונה היא לעשרים דינרי כסף, שאלה חמישה שקלים (כמאה גרם כסף טהור, בערכים של היום). בחשבון פשוט, אם מחלקים חמישה שקלים לעשרה אחים¹ (מתוך שנים עשר האחים, יוסף לא נספר כמובן, וגם בנימין הקטן לא היה שותף לעסק). כל אחד מהאחים שלשל לכיסו מהעסקה חצי שקל.

בפדיון הבן, האב משלם לכהן חמישה שקלי כסף (ובלשון חז"ל: חמישה סלעים), בדיוק כמו הסכום הכולל של עסקת 'מכירת יוסף'. ובמחצית השקל, אנחנו נותנים חצי שקל כסף, בדיוק כמו הסכום שכל אחד מהאחים קיבל לעצמו מהמכירה.

הטא או קדושה?

הקישור בין שתי המצוות של פדיון הבן ומחצית השקל למכירת יוסף מעורר שאלה:

העובדה שמחצית השקל היא עניין של תשלומין על חטא חמור (מכירת יוסף) היא אמנם מובנת, שכן הפסוק מדגיש שמדובר על "כופר נפשו".

אך מצוות פדיון בן בכור היא, לכאורה,

הפוכה - היא עניין של טוב וקדושה: "קדש לי כל בכור". בבכור ישנה קדושה, ועל בן צריך לפדות אותו. ואם כן, כיצד יתכן שמכירת "בכורה של רחל" תביא בעקבותיה עניין הקשור עם "קדש לי כל בכור"?²

כשמדברים על מחצית השקל, אפשר בהחלט להבין מדוע היא נחשבת 'תיקון' על חטאם של האחים שמכרו את יוסף. זה מתחבר היטב לרעיון הכללי של המצווה, כפי שהתורה עצמה אומרת: "וְנָתַנּוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לָהּ". התשלום של מחצית השקל הוא "כופר נפש", ומהמדרש אנו מבינים שהחטא החמור שהתשלום הזה אמור לפדות הוא מכירת יוסף.

אך מה למכירת יוסף ולפדיון הבן? הרי הסיבה לכך שצריך לפדות את הבכור היא שיש בו קדושה מיוחדת מלידה. כך אומרת התורה: "קִדְּשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְיָ יִשְׂרָאֵל, בְּאֲדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא". מבחינה רעיונית הבכור שייך לה, לא להורים שלו. המחשה לזה אפשר לראות בטקס פדיון הבן, שבו הכהן שואל את האבא של התינוק: "מִה בָּעִית טָפִי - לִיתָנִי לִי בְּנֶה בְּכוֹרָה שֶׁהוּא פֶּטֶר רֶחֶם לְאִמּוֹ, אוּ בָּעִית לְפִדּוֹתוֹ בְּעֵד חֲמִשׁ סֶלְעִים?".

1. בא, יג, ב.

2. כי אף לפועל ניצולו באופן ניסי ולכן קנויים לה' - מ"מ, מכיון שזה גופא שהוצרכו להנס הוא מפני ענין בלתי רצוי (מכירת יוסף), אינו מובן למה תגרום הצלה זו לעילוי גדול יותר מאילו לא נמכר יוסף.

1. שמות ל, יב.
2. שם יג, ב.

ה. וראה בגוף השיחה אות ג' ובהערות שם שבחלוקת הכסף השתתף גם ראובן, למרות שלא היה נוכח במכירה. וראה שם ביאור נוסף.

ברוך הוא גרם לכך שאחי יוסף ימכרו אותו, כדי לקיים את מה שהבטיח בבטח בן הבתרים שעם ישראל ילך לגלות במצרים.

והזהר מבאר⁴, שהסיבה לכך שיוסף היה צריך להגיע למצרים על ידי זה שאחיו ימכרוהו (שהרי, לכאורה, כדי שתתקיים הבטחת ברית בין הבתרים יכול היה יוסף להגיע למצרים בדרך בה "יד אחיו אל תהי בו"⁵) היא, שעל ידי שבני יעקב שלטו על יוסף (בכך שהם זרקו אותו לבור ומכרו אותו "כאדון המוכר את עבדו"), הרי עוד קודם שהגיע יוסף למצרים הוא נעשה "עבד של אחיו"⁶,

ודבר זה גרם לכך שכאשר עם ישראל ירד לאחר מכן לגלות מצרים, לא הייתה למצרים שליטה מלאה עליהם (כפי שהייתה למצרים שליטה על שאר עבדיהם, ש"לא היה עבד יכול לברוח ממצרים"⁷); ואדרבה: מכיוון שהמצרים היו עבדי יוסף, ויוסף היה "עבד בני ישראל", נמצא ש"ישראל שלטו על כולם".

ברובד הכי פשוט, סיפור מכירת יוסף מתאר איך האחים שרצו לפגוע ביוסף, בגלל חלומותיו על כך שהם יבואו להשתחוות לו, מוכרים אותו לעבד - בלי לדעת שבכך הם בעצם רק מגשימים במו ידיהם את חלומם. רק בזכות אותה מכירה יוסף הופך בסופו של דבר לאיש שיושב על כס המשנה למלך במצרים והם באים להשתחוות לפניו.

הפער הזה בין הכוונות לתוצאות גדול מאוד, אבל למעשה הוא קיים בהרבה אירועים בחיים. נחשוב על אדם שפוסט מהעבודה שלו בגלל רוע לב של המעסיק, ובעקבות הפיטורין הוא מצא עבודה אחרת, טובה הרבה יותר, וזה שיפר פלאים את חייו. הבוס צריך לתקן את החטא שלו, אבל העובד רק הרוויח. זה מה שקרה גם במכירת יוסף: האחים עשו מעשה חמור, אבל התוצאות

הרי זו כל מהותה של המצווה: האבא 'פודה' את הבכור מידי הכהן.

בשתי המצוות התשלום הוא סוג של פדיון, אבל למעשה אלו שני רעיונות הפוכים לחלוטין. במצוות מחצית השקל, אנחנו פודים את עצמנו ומשתחררים מהחטא. ואילו במצוות פדיון הבן אנחנו עושים משהו הפוך בדיוק - פודים את הבכור מקדושתו המיוחדת והופכים אותו לאדם רגיל.

אם כן, מה ההסבר במשפט "לפי שמכרו בכוונה של חלל בעשרים כסף, לפיכך יהא כל אחד פודה את בנו בכוונה בעשרים כסף"? איך מצווה כזו של פדיון הבן יכולה להתחבר בכלל לחטא החמור של מכירת יוסף?

הצד שלו והצד שלהם

בשביל למצוא את התשובה, אנחנו צריכים להבין טוב יותר מה קרה במכירת יוסף ולכן כל הסיפור התגלגל. נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

מכירת יוסף פעלה דבר והיפוכו:

מצידם של אחי יוסף, שכוונתם (במכירה) הייתה שיוסף יהפוך לעבד, המכירה הביאה לגלות מצרים. אך מצד [.] כוונתו ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה, הביאה מכירה זו עצמה (על ידי אחי יוסף) את הכוח לגאולה.

כשלומדים את סיפור מכירת יוסף לעומק, מגלים דבר מדהים. אותו אירוע ממש, מספר שני סיפורים שונים לחלוטין. הסיפור הראשון הוא על אנשים שרצו לגרום לאחיהם רעה גדולה. אבל הסיפור האמיתי הוא שמזה יצאה לו טובה ענקית, ויותר מזה - זה מה שהביא גאולה לעם שלם.

למה הכוונה? - הרבי מסביר:

בקשר למכירת יוסף נאמר בזהר³: "גרם הקדוש ברוך הוא את כל זאת כדי לקיים את גזירת ברית בין הבתרים" - הקדוש

4. ראה ב"ז אור החמה (וברא"ג שהוא שם) ומקדש מלך לזהר שם.

5. ל' האור החמה שם.

6. לשון המקדש מלך שם. ואף שהם בעצמם מכרוהו - ה"ז מוכר עבדו לנכרי ולחול"ל כי דיצא לחירות (אבל) צריך גט שחרור (גטין מג, ב). ואכ"מ.

7. רש"י יתרו יח, ט.

3. פרשתנו קפד, רע"א. וראה גם סוטה יא, רע"א. רש"י פרשתנו לו, יד. - חילוקי הלשונות בין הזהר והש"ס (ורש"י) נתבארו בשיחת מוצאי ש"פ וישב תשל"ט.

עבור יוסף בדיעבד התבררו כהזדמנות גדולה שהביאה אותו לארמון המלוכה במצרים.

אך יש כאן הרבה מעבר לזווית האישית של יוסף. מכירתו של יוסף התבררה כנקודת מפתח שהצילה את כל משפחת יעקב. כך יוסף אומר לאחים שלו כאשר הוא חושף את זהותו בפניהם: "וְעַתָּה אֵל תַּעֲבֹדוּ וְאֵל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מִכְרָתֶם אֹתִי הִנֵּה, כִּי לַמֶּחֶה שָׁלַחֲנִי אֶ-לֹהִים לִפְנֵיכֶם... וַיִּשְׁלַחֲנִי אֶ-לֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׁוֹם לָכֶם שְׂאֵרֵית בְּאֶרֶץ וְלִהְיוֹת לָכֶם לְפָלִיטָה גְדֹלָה". יוסף בעצמו מבין שההרחקה שלו מבית אביו לארץ ניכר, הצילה את כל משפחתו מחרפת רעב ובצורת קשה ששררה בכל האזור. רק בגלל מכירתו לעבד וההתגלגלות שלו לביתו של פוטיפטר ולכלא המצרי, הביאה לכך שהוא התמנה למשנה למלך מצרים ששלט בכל מאגרי המזון המצריים.

כך יוסף אומר במפורש לאחיו. הוא מוחל להם בלב שלם על העוול שעוללו לו, ואומר כך: "אֲתֶם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה, אֶ-לֹהִים חֲשָׁבָה לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּי־יִהְיֶה לְהַחֲיִית עַם רַב". אתם עשיתם חטא שצריך תיקון, אבל התוצאות שלו היו טובות.

אבל זה עדיין לא מספיק. מכירת יוסף התבררה כאירוע לטובה לא רק מהזווית האישית של יוסף עצמו, ולא רק מהצד המשפחתי של משפחת יעקב. הזוהר הקדוש מלמד אותנו שמכירת יוסף הייתה המפתח לגאולה ממצרים.

אלף דרכים למקום. יוסף יכול היה להתגלגל למצרים בהרבה צורות ונסיבות. ובכל זאת, ה' החליט שכך זה יהיה. שהאחים שלו ימכרו אותו לעבד, וזה יהיה תחילתו של הסיפור שייגמר בארמון במצרים. ומדוע באמת? כדי שעם ישראל יצלח את גלות מצרים, יעמוד בה וייצא ממנה על הרגליים ואף מחוזק יותר.

למה הכוונה? שנים רבות לפני כן, בברית בין הבתרים, הודיע הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו: "יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעֹבְדוֹם יִעֲבֹדוּ אֹתָם אֲרֹבַע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי, וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכָּשׁ גָּדוֹל". יוסף התגלגל למצרים, ובעקבותיו של בני ישראל הגיעו לשם - ובכך התקיימה "גזירת ברית בין הבתרים". בני ישראל גרו במצרים, וברבות

השנים קם מלך חדש ששעבד אותם - וכל השאר היסטוריה.

זהו ההסבר הידוע והמוכר. אבל כאן הרבי מלמד אותנו נקודה עמוקה עוד יותר. יוסף הגיע למצרים דווקא בדרך הזו, כמו עבד של האחים, כמו רכושם - כדי שכך יתגשם גם חלקה השני של "גזירת ברית בין הבתרים". יוסף מעולם לא השתחרר לגמרי מזה שהוא "עבד" של אחיו. הוא תמיד היה 'שייך' לבני ישראל. וזה מה שנתן את הכוח לעם ישראל אחר כך, בגלות במצרים, לא להישבר ולא להיכנע. כי במובן הרוחני העמוק והמכריע, המצרים אף פעם לא שלטו עליהם שליטה מליאה - וזה משום שהמשנה למלך של כל המצרים, היה בעצם 'שלהם'. זו הסיבה לכך שבסופו של דבר הם אכן הצליחו לנפץ את שערי מצרים ולצאת לחירות.

לכף זכות

לפני שנתקדם להשלים את התשובה ולראות את המשותף העמוק שיש בין פדיון הבן למכירת יוסף, נעצור כאן למצוא את המסר לחיים. נקרא את הדברים בלשונו של הרבי, וכל מילה נוספת מיותרת:

גם כאשר מדובר על אדם שציער אותו, עד לצער גדול כזה כפי שסבל יוסף ממכירתו על ידי אחיו - יש לחוש כלפיו רגש של אהבת ישראל⁸.

ולא רק לאחר מעשה, שלא לשמור לו טינה⁹, אלא גם בשעת מעשה עצמו - אומרת המשנה¹⁰: "והוי דן את כל האדם לכף זכות", ויתרה מזו: "והוי שפל רוח בפני כל האדם", ודבר ברור הוא שאיננו בורח ממנו ועוזב אותו...

מאחר ש"כל מה דעביד רחמנא לטב עביד [- כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא, לטובה עושה]"¹¹, הרי שבנוק עצמו יש תועלת טובה בעבורו¹². ועל כן הוא איננו כועס על הזולת, ואדרבה, הוא נוהג איתו

8. ראה תניא ספ"ב.

9. כמו שמצינו שיוסף גמל לאחיו טובה (ראה מדרש תהלים, פ, ב. זח"א רא, א-ב. תניא ספ"ב). וראה ס' חסידים ס"א.

10. אבות פ"א מ"ו. שם פ"ד מ"י. וראה תניא פ"ל.

11. ברכות ס, סע"ב. וצ"ע שלא הובא זה באגה"ק הנ"ל.

12. ראה לקו"ש ח"ה ע' 247 הערה 48.

ח. בראשית מה, ה-ו.

ט. שם נ, כ.

י. שם טו, יג-יד.

באופן של "ואהבת לרעך כמוך", ודבר זה עצמו מחליש ואף מבטל את ההיזק.

לבקש ממני..."

כשרצו החכמים להחזיר לאבא הצדיק את המצעים, הוא סירב והסביר: "כשלקחתם אותם החלטתי שאני תורם אותם לצדקה, ולכן לא אקח אותם בחזרה".

הטא או עלייה?

אחרי שהבנו את הסיפור האמיתי של מכירת יוסף, נוכל לחזור לחיבור לשתי המצוות.

בפדיון הבן סכום התשלום הוא לפי "ערכו" של יוסף (הסכום תמורתו הוא נמכר) - המישה שקלים. לעומת זאת, במחצית השקל התשלום הינו לפי הסכום אותו "הרוויח" כל אחד מאחי יוסף מהמכירה - מחצית השקל.

מכך מובן ששני התשלומים קשורים בשני פרטים שונים במכירת יוסף: מחצית השקל הינה "כופר נפש" על מה שפגמה מכירת יוסף בנפשם של השבטים (מצד הנאתם ממכירת יוסף). ואילו כנגד מה שהמכירה "פעלה" ביוסף (שנמכר לעבד), יש לפדות את הבן הבכור.

[ו] למרות שבנוגע לשבטים, מכירת יוסף נחשבת לחטא וירידה - הרי שלגבי יוסף עצמו הדבר פעל עליו, ועילוי זה מתבטא בעניין קדושת הבכור.

כפי שכבר ראינו במדרש, יש הבדל בין שתי המצוות. הסכום משלמים בפדיון הבן זהה לסכום הכולל שקיבלו האחים בעסקה עם המדיינים שקנו מהם את יוסף; ואילו הסכום משלמים במחצית השקל זהה לסכום שקיבל כל אחד מעשרת האחים שהשתתפו במכירה.

מעבר לסמליות שבדברים, מה המשמעות של ההבדל הזה? אם קודם חשבנו ששתי המצוות הן 'תיקון' לחטא מכירת יוסף, כעת אנחנו מבינים משהו עמוק יותר. כל אחת מהמצוות הללו נוגעת בצד אחר של המכירה - כך זה במהות, וזה מתבטא גם במספרים.

נתחיל במספרים. מחצית השקל נועדה לתקן את החטא של האחים, ולכן המספר שחשוב כאן הוא **כמה כל אחד קיבל**. מה שצריך לנקות זה את הרווח שלהם מהמכירה, וזה שווה למחצית

הגמרא^א מספרת על יהודי בשם אבא הרופא, שדי יום הייתה באה אליו "בת קול" שמימית ואומרת לו: "שלום עליך".

גדולי הדור באותה תקופה היו אביו ורבא. גם הם זכו לכזו "בת קול" ששואלת בשלומם, אלא שאביו זכה לכך אחת לשבוע ורבא זכה לכך אחת לחודש. אביו היה סקרן לדעת במה גדולים מעשיו של אבא יותר ממעשיו שלו, ושלח אליו שניים מתלמידיו כדי שיעקבו אחר מעשיו.

השניים הגיעו למרפאתו של אבא וראו כי הוא מקפיד על כללי הצניעות בדקדוק רב, ומעבר לכך, הוא בעל צדקה וחסד ואיש נדיב במיוחד. את הכסף תמורת הטיפול לא היו האנשים משלמים לו ישירות, אלא מניחים בקופה שהייתה מונחת בחוץ, וכשהיה מגיע אדם חסר אמצעים למרפאה הוא היה מקבל את הטיפול בחינם, ולאנשים מסויימים אבא אפילו נתן מכספו כדי שיקנו לעצמם אוכל.

שני המבקרים ששלח אביו ביקשו מאבא להתארח בביתו, והוא כמוכן הסכים בחפץ לב. הוא נתן להם לאכול ולשתות, הציע להם מיטות מפוארות ללון והם הלכו לישון. כשהגיע הבוקר הם ערכו לו מבחן.

השניים הורידו מהמיטות את המצעים היקרים שישנו עליהם, ולקחו אותם אל השוק. כשעבר אבא בשוק, הם פנו אליו וביקשו ממנו להעריך את שווי המצעים שבידיהם. אבא נתן הערכה, ואמר "אני קניתי אותם תמורת הסכום שציינת".

החכמים היו אחוזי התפעלות מכך שאבא מודע לגניבה החצופה שלהם ובכל זאת אינו אומר דבר. הם שאלו אותו על כך והוא הסביר: "חשבתי לעצמי שמאחר ואתם תלמידי חכמים, בוודאי לקחתם את המצעים למכירה לצורך מצווה חשובה כמו פדיון שבויים, ופשוט התביישתם

יא. תענית כא, ב.

להזכיר ליהודי שהוא למעשה "רכוש" של הקדוש ברוך הוא, והוא וכל מה שיש לו שייכים לבורא העולם. ההמחשה לכך היא בזה ש"ראשית פרי", הבכור שלו - קדוש לה'.

כאשר יהודי יודע וזוכר כי הוא רכושו של הקדוש ברוך הוא, יש לו את הכוח להתמודד עם ענייני החולין של העולם ולא להיסחף אחריהם. כשיהודי נמצא בתודעה שהוא קנוי לה', שהקדוש ברוך הוא בעל הבית היחיד שלו - השאלה הראשונה שלו כשהוא מחפש מסעדה טובה היא "מה רמת הכשרות", הדבר הכי חשוב בטיול הוא לדאוג לתפילה במניין, ואין בכלל שיקול לוותר על הידור מסוים כדי לחסוך כסף.

הרעיון הזה בדיוק, לקוח מהאירוע של מכירת יוסף, מהסיפור האמיתי שלו. יוסף הגיע למצרים דווקא כך, כשהוא כמו 'רכוש' של האחים שלו. זה גרם לכך שמצא ולעולם, כל השבטים - ואחריהם אנחנו, צאצאיהם - נשארו אדונים ושולטים, ואפילו מצרים המעצמה הגדולה לא שלטה בהם. המצווה שמבטאת את אותה רוח עצמה היא פדיון הבן - כי היא זו שנוטעת בנו את ההכרה הברורה שאנחנו לא נשלטים, אף אחד לא מכתוב לנו מה לעשות ואין לחיות; שהריבון הבלעדי שלנו הוא הקדוש ברוך הוא.

תרגול מעשית

קשה מאד לשלוט על התגובה המיידית שלנו כאשר פוגעים בנו, כאשר מישו מעליב אותנו או מזיק לנו. השגת שליטה כזו דורשת עבודת מידות ארוכה ויסודית. אך גם בתחילת הדרך מצופה מאיתנו לשלוט בעצמנו - לפחות לאחר שעוברים כמה שעות או ימים, כאשר אנחנו נרגעים מהתגובה האינסטינקטיבית וחושבים כיצד להגיב בצורה שקולה. האם כשנפגוש את אותו אדם נאמר לו שלום לבבי וחם, או שיהיה לנו קשה להסתכל עליו?

צידה לדרך

כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה. . . לפי שבעת כעסו נסתלקה ממנו האמונה, כי אילו היה מאמין שמאת ה' היתה זאת לו, לא היה בכעס כלל.

(תניא, אגרת הקודש, סימן כה)

השקל. ואילו מצוות פדיון הבן קשורה למה שעשתה המכירה ליוסף, ולכן המספר הקובע כאן הוא הערך של יוסף בתוך העסקה - וזה חמישה שקלים.

ובמהות - אלה שני נרטיבים מקבילים ושונים מאוד זה מזה. כפי שאמרנו, מכירת יוסף מספרת שני סיפורים מקבילים. הסיפור של האחים הוא סיפור של חטא ותיקון: האחים חטאו ומכרו את יוסף, ובמחצית השקל אנו נותנים "כופר נפש" ומתקנים את החטא. ואילו הסיפור של יוסף הוא בכלל סיפור של עלייה וגאולה: דווקא הירידה של יוסף למצרים הפכה אותו למשנה למלך מצרים, ויותר מכך: היא זו שהביאה את הגאולה ממצרים. ומצוות פדיון הבן גם היא מספרת סיפור על קדושה ועלייה, כפי שכבר ראינו מתוך הרעיון של המצווה - וכפי שנראה מיד, שיש קשר תוכני מובהק בין מצוות פדיון הבן למכירת יוסף.

בין קודש לחול

מה באמת הקשר התוכני בין פדיון הבן למכירת יוסף? - נקרא את הדברים בלשוננו של הרבי:

וזהו הקשר בין מכירת "בכורה של רחל" לבין עניין פדיון בכור:

מכירת יוסף פעלה שיוסף יהיה "קנוי" לשבטים. . . ועל ידי זה לאחר מכן נשארו כל עם ישראל מעל לשליטת מצרים.

ומכך נבע גם העניין של קדושת ה"בכור", שהוא קנוי לה', "[קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה] לי הוא"¹³, ונתנית "ראשית פרייך לרשות בוראיו" מזכירה ליהודי "כי הכל שלו"¹⁴, כל רכושו שייך לקדוש ברוך הוא.

ספר "החינוך" (נכתב על ידי אחד מגדולי ישראל שחי בברצלונה לפני יותר משבע מאות שנה, ומפרט את טעמי המצוות ואת הרעיון הרוחני שלהן), מסביר כך את מצוות פדיון הבן: "רצה השם יתברך לְפָתֹנְנוּ לעשות מצוה בראשית פרייך, למען דעת כי הכל שלו ואין לו לאדם דבר בעולם רק מה שיחלק לנו השם יתברך בחסדיו". כלומר, הרעיון הפנימי של מצוות פדיון הבן הוא

13. בא יג, ב ובפרש"י.

14. [החינוך] מצוות בכור (מצוה יח).

"תראו כמה יקרה וחביבה ואהובה עליכם מצות נר חנוכה"

(לקוטי שיחות חלק י', הוספות)

בודאי ידוע לכם אשר כל המועדים והחגים שאנו חוגגים לזכר מאורעות ונסים שארעו לאבותינו, הכוונה והמטרה בהם היא להתבונן בזכרון זה ולהתעמק בו ועד אשר נראה את עצמנו כאילו נמצאים אנו באמצע המאורע ורואים ומרגישים כל המתרחש אז, בימים ההם בזמן הזה. דבר זה מפורש הוא בקשר עם החג הראשון, חג הפסח, כמו שאנו אומרים בעת עריכת הסדר של פסח: "אילו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים כו'". חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". ומזה למדים אנו לכל המועדים והחגים.

כן בודאי מובן לכם שכל ענין הקשור בתורתנו, הרי לא רק הענין בכללותו "נותן" הוראות ומלמד בהנוגע לחיינו והנהגתנו, אלא גם כל פרט ופרט שבו הוא מדויק ויש בו הוראה, עד שאפילו גם **סדר** הפרטים הוא מדויק ויש בזה הוראה.

וכן הדבר, כמובן, גם בנוגע לחנוכה, אשר בודאי ידועה לכם פרשת ימים אלה, ועוד תוסיפו בזה חכמה בינה ודעת על ידי שתשאלו את ההורים והמורים שיחיו, בכדי לשמור ולעשות ולקיים את כל הוראות ימי החנוכה.

ומהן נביא כמה הוראות, ועל פי הסדר של הדלקת הנרות:
א. התחלת חנוכה - צריך להיות המעשה בפועל: הדלקת נר חנוכה.

ב. וענין מעשה זה הוא להאיר את החדר ואת הבית. ואם יש אפשרות, צריך להדליק "על פתח ביתו מבחוץ", זאת אומרת - להאיר גם את הסביבה מבחוץ.

ג. ומהו **תוכן** אור והארה אלו?

אף שהנר הוא דבר גשמי, אבל "הנרות הללו **קודש** הם". וכמו שאנו אומרים בברכה הראשונה קודם להדלקת הנרות: "אשר **קדשנו** במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה". ומכאן אנו למדים שנר חנוכה איננו רק נר רגיל שמפיץ אור רגיל אלא נר ואור זה מורה על האור ה**אמיתי**, שהוא כלשון הכתוב: **נר מצוה ותורה אור**. זאת אומרת - מצווים אנו להאיר את הבית

הפעם הבאנו
מכתב מיוחד
מ"ערב חנוכה"
(כך במקור)
תשל"ד.
המכתב הוא
מכתב כללי
לילדים, והוא
כונה ל"לכל
אחד ואחת
שעדיין לא
הגיעו לגיל
מצות, בכל
מקום ומקום, ה'
עליהם יחיו".
במכתב הרבי
מסביר בשפה
כשוטה כמה
דברים לחיים
מלמדת אותנו
מצוות הדלקת
הנרות, ומסדר
אותן לפי סדר
הדלקת הנרות
והברכות.

הביאור מופיע
בגופן כזה.
מילים שעוזרות
לשטף הקריאה
הכנסנו ללא
סוגריים, מילים
שמבארות
מושגים או
מילים -
מופיעות בתוך
סוגריים.

ואת החוץ (אלה שעומדים בחוץ) באור התורה והמצוות.

ד. אחר כך באה ברכה שניה: "שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". וההוראה מזה היא, שאפילו אם נמצא יהודי במצב שבדרך הטבע קשה לו להתנהג בהנהגה האמורה של "נר מצוה ותורה אור", אין היהודי נופל ברוחו ואינו פוחד מהקשיים והמניעות, כי השם יתברך עושה לנו נסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ה. ואחר שתי הברכות האמורות באה ברכה שלישית, שאף על פי שמברכים אותה רק בהדלקה ראשונה, אבל תוכנה [התוכן שלה] מדבר גם בכל ההדלקות של כל לילות חנוכה הבאים. והיא ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". כלומר, שמודים אנו להשם יתברך בעד האפשרות לקיים מצותו, ושעל ידי כך גם מצהירים אנו ומפרסמים הנסים אשר הקדוש ברוך הוא עושה לאבותינו ולנו בכל דור ודור.

ו. ואחר מעשה המצוה, והברכות שלפני זה והדברים שלאחרי זה [כמו "הנרות הלו"], באה תפלת ערבית (שכידוע נר חנוכה קודם לתפלת ערבית), אשר בה בא שבח מיוחד לימי החנוכה - תפילת "ועל הניסים".

בו [בתפילה זו] מודגש שאפילו אם חלשים ומעטים אנו בגשמיות, אבל אנו בני גוי קדוש "טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך", והשם יתברך עושה לנו "תשועה גדולה ופורקן" ועד "להודות ולהלל לשמך הגדול".

ועוד מלמד אותנו השבח וההודיה ד"ועל הנסים": אף על פי שיהודי צריך לעשות את התלוי בו בדרך הטבע [בכלים רגילים ולפי הכללים המקובלים], אבל ביחד עם זה, ועיקר, הוא בבטחון גמור שההצלחה באה מאת ה', וכמו שאנו אומרים בהלל: "מאת ה' היתה זאת, היא נפלאות בעינינו". וכן היה גם כן בימי מתתיהו, שעשו התלוי בהם אבל בבטחון גמור בה', שלכן לא נכנסו בחשבונות אם הקמים נגדם הם גבורים ורבים בגשמיות.

כל הוראות אלו דחנוכה הרי הן הוראות מעשיות לכל יהודי מגדול ועד קטן, כלומר הוראות לחיות על פיהן בחיי היום יום. ואין הדבר תלוי אלא ברצון, ולא עוד אלא שהשם יתברך מסייע לכל אחד ואחת למלא הוראות האמורות בפועל ממש ובמילואן.

ואף על פי אשר עדיין לא הגעתם לגיל מצוות, הרי אדרבא, תראו כמה יקרה וחביבה ואהובה עליכם מצות נר חנוכה, על ידי קיום מצוה זו וכל הוראות שלה בשלימותן. ולהיות דוגמא חיה והשפעה טובה גם בבית וגם בחוץ. להיות בזה ובכל עניני התורה ומצותיה "נרות להאיר".

ברכה להצלחה בכל האמור ולימי חנוכה מאירים.

"מוסיף והולך ואור"

להדליק חנוכייה גם במוצב שיש בו רק חייל אחד, לפעול שבכל בית יהודי תהיה חנוכייה, ולדאוג שבבתי אלמנות צה"ל גם האמא והסבא והילדים ישתתפו בהדלקה • רשימה מיוחדת על "מבצע חנוכה"

נציגי הממשלה והמוסדות הישראליים בניו-יורק, שהתקיימה בימי החנוכה:

"כאן ב"ה מתחילים לנוח מ'מבצע חנוכה', הקיפו הפעם את כולם. אני נסעתי ל"סוכנות", קונסוליה, אלמנות, משלחת, או"ם וכו'... התחלנו גם קשרים עם הסטודנטים הישראליים... במשך 'מבצע חנוכה' ביקרתי במשרדי אל-על כאן...

"כאשר נסעתי לקונסוליה היינו חמישה בחורים. מטעמי ביטחון נלווה אלינו איש ביטחון שהתנהג מאוד בסדר, פשוט בכל משרד ומשרד הוא הציג אותנו כאנשי חב"ד שבאו לזכות יהודים בהדלקת נרות חנוכה וכן למסור מכתב מיוחד מהאדמו"ר מליובאוויטש. בקיצור, זה עשה רושם חזק. כן הייתי גם במשלחת הביטחון (הממוקמת במקום אחר) וגם שם השמירה לא-קטנה וגם שם - ובכלל בכל המוסדות הישראליים בניו-יורק - היתה הצלחה גדולה. ביקרנו גם אצל אלמנות צה"ל השוהות בניו-יורק (חמש במספר). את הרשימה והכתובות השגתי ממש ב'השגחה פרטית'... יכול להיות גם שיהיה המשך לקשרים עם הסטודנטים כתוצאה מהפעילות בחנוכה.

"למעשה בכל בוקר יצאתי ובערב שבת. בארבעת הימים האחרונים של חנוכה היתה לי מכונית צמודה, על גגה חנוכייה ורמקולים וכו' וכך 'כבשנו' (הישראליים) שלושה אזורים בניו-יורק, כמו את קווינס... הדבר היה לשיחת היום: אתה פוגש ישראלי בבית והוא אומר לך כבר קיבלתי ברחוב, בקונסוליה, במשלחת-הביטחון, בחנות וכו'.

"ביום רביעי, א' דחנוכה שודר גם ברדיו 'כאן ישראל' על המבצע... זה החדיר את הנושא וזה עזר... עברנו גם ביותר מחמישים חנויות שבבעלות ישראלים, ושם הדליקו ברבים נר חנוכה; בנמל-התעופה, באל-על הדליקו גם-כן ברבים כל יום נר חנוכה וגם על בתי-המלון לא פסחנו. כמדומני שבשבעה בתי-מלון הדליקו נרות חנוכה וכן חילקנו את המכתבים של הרבי."

בעוד בשנים הראשונות, היוזמות והפעולות שקשורות לחנוכה מצד הרבי הופנו בעיקר פנימה, לתחומים כמו חינוך ועידוד לימוד התורה (ובמיוחד נושא דמי חנוכה לתלמידים), החל מתחילת שנות ה-70 פרצו הפעולות "חוצה". וכשעוקבים אחרי הוראות הרבי לימי החנוכה והפעילות שנעשתה בעקבותיהן, מבחינים מיד במוטו שלהן: "מוסיף והולך ואור" - מטבע לשון שחזרה על עצמה בהוראות ובתשובות שהתקבלו מהרבי על דיווחים מפעילות במסגרת "מבצע חנוכה".

המפנה הגדול של "מבצע חנוכה", בארץ הקודש וברחבי העולם כולו, החל בשנת תשל"ד, כפי שניתן להתרשם מהפרסום שהופץ בקרב אנ"ש. החוזר קורא לציבור החסידי להתייחס להצלחת המבצע, ולמעשה מתווה את רוב כיווני הפעולה המוכרים לנו כיום: פעילות עם חיילי צה"ל, אלמנות ויתומי צה"ל (שהיה אז נושא בוער, בעקבות מלחמת יום הכיפורים שזה עתה תמה), כינוסי ילדים ונוער ועוד.

ברשימה זו נסקור על קצה המזלג כמה פעולות והוראות של הרבי ב"מבצע חנוכה".

"מתהילים לנוח מ'מבצע חנוכה'..."

ביום חמישי, ב' בטבת תשל"ד, דיווח אחד הבחורים שלמד בישיבה ב-770 לחברו בארץ הקודש: "אחרי ההתוועדות הפתאומית אתמול, קיבלנו מיד הרבי דולר. האם גם אתם בארץ הקודש קיבלתם דולרים או לירות? היתה התוועדות מאוד שמחה, הרבי רמז שיצפצפו [- ישרוק] ואמר שכל מי שהלך ב'מבצע חנוכה' יגיד לחיים... כידוע לך שמי שקיבל [דולר מהרבי] היו רק אלו שעבדו בשני הימים האחרונים של חנוכה."

בחורף תשל"ד דיווח הרב (אז - ה'תמים') שרגא זלמנוב לחבריו בארץ על הפעילות הנמרצת עם

שאלו שזכו להגן על עם ישראל בארצנו הקדושה תיבנה ותיכונן, היינו אנשי הצבא, העומדים ומגינים מתוך מסירות-נפש בגופם ונשמתם, שתהא מנורה בכל מוצב, אפילו [אם] נמצא שם חייל אחד, ועל-אחת-כמה-וכמה כשנמצאים הרבה חיילים, וכל יום ידליק חייל אחר, כדי לזכות שמונה איש שיברכו על הנרות... על-אחת-כמה-וכמה שצריכים להשתדל אשר בכל בית אלמנה ויתומים ידליקו נרות חנוכה, רצוי שכל בני הבית ידליקו, האמא, הסבא, הילדים והילדות... על-אחת-כמה-וכמה בבתי שיש פצועים רצוי שכל בני הבית - אם אפשר - ידליקו".

לקראת חנוכה תשמ"ב, כתב הרבי ליושב ראש

בארבעת הימים האחרונים של חנוכה היתה לי מכונית צמודה, על גגה חנוכייה ורמקולים וכו' וכך 'כבשנו' (הישראלים) שלושה אזורים בניו-יורק, כמו את קווינס... הדבר היה לשיחת היום

צעירי אגודת חב"ד, הרב החסיד ישראל לייבוב, כי "בשנה זו צריך להיות מבצע חנוכה במימד הכי גדול". ושוב מאוחר יותר כתב הרבי: "הרי עד חנוכה יהיו כמה חדשות ושינויים וכו' שקו"ט [-] שקלא וטריא, דיונים] ודיבורים פעם אחר פעם וכו'. הכבר [-] האם כבר] התחילו עכ"פ [על כל פנים, לפחות] בהכנות בפועל?".

בעקבות פניותיו של הרבי באותה שנה, ארגנו צעירי-אגודת-חב"ד את המבצע בממדים גדולים ובתנופה אדירה. כך דווח בעיתון כפר חב"ד באותם ימים: "בעקבות ההוראה החלו במרכז צעירי-אגודת-חב"ד בהכנות קדחתניות לקראת 'מבצע חנוכה'. צוות מיוחד במרכז צא"ח עוסק בתיאום מדויק עם שלטונות הצבא כדי להבטיח שפעילי חב"ד יגיעו למספר שיא של חיילים... צוותים מיוחדים עוסקים בארגון המבצע שיהיה השנה ענק בהיקפו, בכל בתי המרפא, בתי אבות, בתי הסוהר ותחנות המשטרה... מבצע מיוחד יהיה השנה, בהקמתן של 'חנוכיות ענק' בערים המרכזיות בארץ וכן בהקמתן של עשרות 'חנוכיות ניידות' גדולות שישוטטו בכל הרחובות המרכזיים".

בחדש כסלו תשל"ו דיווח הרב החסיד צבי הירש זרחי על הפעילות בניו יורק:

"מבצע חנוכה על ידי צעירי-אגודת-חב"ד כאן היה בהצלחה גדולה ביותר, והקיף למעלה ממאה בתי-ספר יהודיים וחוגי נוער וכו', שדיברו בפניהם כו' וחילקו מנורות-חנוכה [-] חנוכיות], שזהו נוסף על העשרה טנקים ועשרות המכוניות שעסקו בהמבצעים בכלל, ובמבצע חנוכה בפרט, וחילקו מנורות-חנוכה עם נרות וחוברות הסברה וכו' (במספר למעלה ממאה אלף). כן נעשה על-ידי הנ"ל 'פירסומי ניסא' על-ידי הכרזות והמנורות שעל הטנקים והמכוניות, ובעיקר על-ידי הדלקת הנרות בפני 'רוב עם' בכמה רחובות מרכזיים.

"לאחרי ההתוועדות דנר ה' ש"ק אד"ש [-] הרבי] עורר אודות פעולות חינוך בימי חנוכה, הנה (נוסף על-זה שכל המבצעים הנ"ל נתחזקו כו') הלכו לבתי-ספר ממשלתיים ונתנו להילדים חנוכיות כו'. בכל הנ"ל עסקו, נוסף על הבחורים ואנ"ש הטנקיסטן [-] הטנקיסטים, הפעילים ב"טנקי המצוות]", גם בנות חב"ד במידה גדולה".

בנר חמישי של חנוכה תשמ"ט שיגר ה"מרכז לענייני חינוך" לשלוחים הראשיים במדינות מכתב שאותו היה עליהם למסור לשלוחים שתחת אחריותם. הסעיפים הראשונים במכתב נוגעים ל"מבצע חנוכה": (א) בטח סידרו מסיבות לאנשים נשים וטף במשך ימי חנוכה, כולל הדלקת נרות חנוכה במקומות פומביים וכדומה. (ב) כמו בשנים הקודמות מבקשים מכל אחד ואחד מכם לשלוח לנו התמונות ודו"חים מהנ"ל בהקדם הכי אפשרי".

"שבכל בית יהודי תהיה מנורת חנוכה"

כמה ימים לפני חנוכה בשנת תשל"ד התקבלה בטלפון הוראה מהרבי, שהופצה בקרב החסידים בכל הארץ על ידי צעירי אגודת חב"ד. בהוראה נאמר כי יש "להשתדל אשר בכל בית יהודי תהא מנורת חנוכה וידליקו נרות חנוכה, במקום שצריך [יש] להמציא להם מנורת חנוכה, לתת להם בכסף או חנים לפי המצב. מטעם חינוך רצוי שילדים גם-כן ידליקו, רק שיהא במקומות שונים... כדאי אשר בכל בית תהא קופסת צדקה לחנך הילדים אשר חלק מדמי החנוכה יתנו לצדקה. שיבקרו בבתי יהודים וימריצו על-דבר הדלקת נר חנוכה...".

ההוראה עסקה באופן מיוחד גם בפעילות חנוכה בקרב חיילי צה"ל: "במיוחד להשתדל

הדלקת נרות שבת (ו)

הגה"ח הרב מאיר אשכנזי
מרא דאתרא ואב"ד כפר חב"ד

כיסוי העיניים בהדלקת הנרות

הברכה נאמרת לפני ההנאה מאור הנרות, נחשב שהברכה נאמרה "עובר לעשייתן" לפני עשיית עיקר המצווה.

הנאה מהנרות

ולמעשה:

על האישה להקפיד לכסות את עיניה מיד כשסיימה להדליק את הנר האחרון, כדי לא ליהנות מאור הנרות לפני הברכה.

לאידך, כאשר היא מסירה את ידיה מעיניה, עליה להביט על הנרות וליהנות מאורם, ובזה היא מקיימת את עיקר מצוות ההדלקה.

עת רצון לעניינים גשמיים?

המנהג הוא, שאחרי שהאישה מברכת על הנרות, היא מבקשת בקשות בעוד שעניה מכוסות.

זמן זה הוא עת רצון מיוחד לבקש על עניינים רוחניים של הבעל ובני הבית. ו"ראוי⁵ שתתפלל האישה בשעת ההדלקה, שיתן לה הקב"ה בנים זכרים מאירים בתורה⁶."

ויש לברר⁷, האם מותר לאישה לנצל את הזמן המיוחד הזה, כדי לבקש גם על צורכי הבית הגשמיים, כמו בריאות, פרנסה, דירה וכדומה.

כיסוי העיניים מיד לאחר סיום ההדלקה, נועד למנוע מהאישה ליהנות מאור הנרות לפני שהיא מברכת עליהם. הנאת האישה מאור הנרות צריכה להיות אחרי הברכה דווקא.

הטעם לכך¹:

יש כלל, שכל הברכות נאמרות "עובר לעשייתן": לפני עשיית המצווה.

אך בהדלקת נרות שבת אין ברירה אלא שהאישה תברך אחרי ההדלקה, מפני² שאם תברך לפני ההדלקה היא כבר לא תוכל להדליק, כי השבת תחול עליה באמירת הברכה. לכן היא מברכת על הנרות רק אחרי ההדלקה.

כדי שאמירת הברכה תיחשב בכל זאת "עובר לעשייתן" - לפני עשיית המצווה, האישה מכסה את עיניה מיד אחרי ההדלקה לפני שהיא נהנית מאור הנרות, ואז היא מברכת על ההדלקה (ומבקשת את הבקשות), אח"כ היא פותחת את עיניה ומביטה על הנרות ונהנית מהם.

- והיות שההנאה והשימוש לאור הנרות היא "עיקר³ המצווה" של הדלקת הנרות, ופעולת ההדלקה היא רק "התחלה" והכנה למצווה זו, ממילא כאשר

סדר הדלקת נרות שבת הוא, שבסיום ההדלקה מכסה האישה את עיניה, ואז כשעניה מכוסות היא מברכת על הנרות "אשר קדשנו וכו' להדליק נר של שבת קודש".

מדוע על האישה לכסות את עיניה, ומה עליה להימנע מלראות באותה שעה?

5. מגן אברהם סי' רסג סק"א בשם הבח"י.
6. ראה במדורנו זה בגיליון 1477 - הדלקת נרות (ד).
7. ראה פסק"ת סי' רפח הע' 53.

1. שו"ע אדה"ז רסג, ת. שם.
2. רסג,יא בסוגריים. שם.
3. שם.

היא הפועלת את חלות השבת, והיות שהדלקת הנרות נעשית ע"י האישה **בשני** שלבים - ממילא גם **חלות** השבת שבאה **כתוצאה** מהדלקת הנרות, חלה על האישה **בשני שלבים**:

פעולת ההדלקה שהיא "**התחלה**" של עשיית המצווה - פועלת "**התחלה**" של **חלות** השבת על האישה¹⁷.

וההנאה מאור הנרות, שהיא החלק **העיקרי** בקיום מצוות ההדלקה, פועלת את **עיקר חלות השבת** על האישה.

בקשות לפני שהשבת חלה במלואה

לפי זה ניתן לבאר את המנהג לבקש גם בקשות גשמיות בזמן הדלקת הנרות:

האיסור לבקש צרכיו בשבת קיים רק כאשר השבת חלה **במלואה**. אבל בנידון שלפנינו שבקשות האישה נעשות בעת שענייה מכוסות - עוד לפני שנהנתה מאור הנרות, שאז עדיין לא חלה עליה השבת באופן מלא ומושלם, אין עליה באותה שעה את האיסור לבקש צרכיו בשבת.

הזמן לבקש גשמיות

על פי זה נמצאת נפק"מ להלכה:

בסדר הדלקת הנרות שבכף החיים¹⁸ מבואר, שבקשות האישה נערכות רק לאחר שהיא פקחה את עיניה והביטה בנרות. אך מנהגנו הוא, שהאישה מבקשת את בקשותיה בין הדלקת הנרות והברכה עליהן, לבין ההנאה מאור הנרות.

לפי המבואר כאן נמצא, שלמנהגינו שהבקשות נערכות בין שני השלבים במצוות ההדלקה, מותר לאישה לבקש גם בקשות גשמיות, מפני שהשבת עדיין לא חלה עליה בשלימות.

אחרי שהיא פקחה את עיניה ונהנתה מאור הנרות, היא כבר לא תוכל לבקש בקשות גשמיות, מפני שאז כבר חלה עליה השבת באופן מלא ואסור לבקש צרכיו בשבת¹⁹.

והרי הלכה היא⁸, שאסור לאדם לבקש את צרכיו בשבת, לכן "אין" אומרים אבינו מלכינו בשבת, מפני שאסור לתבוע צרכיו בשבת". וכיוון שבזמן שהאישה מבקשת את הבקשות כבר חלה עליה השבת¹⁰, **לכאורה** היא לא תוכל לבקש על עניינים גשמיים באותה שעה.

עניינים רוחניים מותר לה לבקש, מפני שאיסור בקשת צרכיו בשבת מתייחס רק **לצורכי הגוף**, ואין איסור לבקש בשבת **רוחניות וצורכי הנפש**. כמו שפוסק אדה"ז¹¹ ש"לא אסרו לומר תחנונים בשבת אלא לבקש בהם על צרכיו, כגון על פרנסה או על רפואה לחולה שיש לו בביתו, וכיוצא בהם מצרכי הגוף. אבל חרטת עוונות טוב לומר בכל יום".

אמנם, 'מנהג ישראל תורה הוא', ומנהג הנשים לנצל זמן מיוחד זה לבקש על כל המצטרך **גם בעניינים הגשמיים**. כך אומר הרב¹² שהדלקת הנרות היא עת רצון לבקש **על כל הדרוש**.

והדבר צ"ב, הרי אסור לבקש צרכים גשמיים בשבת?

שני שלבים בקבלת השבת

יתכן לבאר את העניין, בהמשך לדברי אדה"ז¹³ הנ"ל שמצוות הדלקת הנרות נעשית ע"י האישה **בשני שלבים**:

השלב הראשון הוא **פעולת ההדלקה** של הנר, שהיא רק "**התחלה והכנה** למצווה זו".

והשלב השני **והעיקרי** במצוות הדלקת הנרות הוא **ההנאה** מאור הנרות, שאותו עושה האישה **רק בסוף** התהליך, לאחר שהיא פותחת את עיניה ומביטה בנרות ונהנית מאורם¹⁴.

והנה, דעת אדה"ז בכלל היא, שהנשים "מקבלות¹⁵ השבת **על ידי הדלקת הנרות**".

על פי זה יתכן לומר¹⁶, שהיות שהדלקת הנרות

8. רצד, א.

9. תקפד, ד.

10. בין לדעת אדה"ז (רסג,ו) שכבר בסיום הדלקת הנר האחרון חלה עליה השבת. ובין לפי הדעות (ראה ערוך השולחן סי' רסג אות יח) שרק כאשר היא **מברכת** על ההדלקה חלה עליה השבת - שהרי בקשות האישה נאמרות גם אחרי הברכה על הנרות, כך שבדואי כבר חלה עליה השבת.

11. רפת, ח.

12. שיחת ו' תשרי תשל"ה.

13. רסג,יא בסוגריים.

14. ונפק"מ לעניין שהברכה שנאמרת בין שני השלבים, נחשבת "עובר לעשייתו" כנ"ל בפנים.

15. רסג,יא, ושם, ז.

16. בדעת אדה"ז.

17. וזה מספיק כדי שיהיה אסור לה לכבות את הגפרור בסיום הדלקת הנר האחרון - ראה רסג,ז.

18. סי' רסג אות לד.

19. ואכן בנוסח ה"ידיה רצון" המובא בכף החיים שם שעל האישה לומר בהדלקת הנרות, מובאות רק בקשות רוחניות.

עת לדעת

מתוך הספר 'עת לדעת',
מאת השליח הרב אברהם
שמואל בוקיעט ע"ה
מוקדש לעילוי נשמתו

כ"ז כסלו

תקס"א

יום גאולת אדמו"ר הזקן ממאסרו השני בפטרבורג, שנגרם בעקבות הלשנה חוזרת על תנועת החסידות שבראשה עמד. אדמו"ר הזקן נאלץ להתמודד עם טענות רבות, להן הוא השיב בכתב ותורגמו לרוסית. וכך סיים אדמו"ר הזקן את תשובתו: "נלאיתי נשוא לסבול חירופיו ובזיונותיו ושקריו, אשר ממציא עלינו עלילות גדולות. אשר לא נראו ולא נשמעו מימי עולם, כי אם בימי פולין מן הגלחים [= הכמרים] שלהם, שהיו מעלילים על היהודים שנצרכים על פסח לדם אדם וכיוצא בו מעלילות, ומחמת זה נשפך דם נקי הרבה מבני עמנו. ובוודאי גם הוא לא ראה ולא שמע מעולם, רק מה איכפת לו שהולך חפשי ומרחיב פה ולשון כרצונו. הנה הוא בעצמו הודה ששמע ובעצמו לא ידע עדיין הדבר בבירור, מטריח את כבוד אדונינו הרחמן הקיסר ירום הודו, ולא לברר הדבר תחלה על ידי מקומות המשפטים. וכל העבד הנכנע באמת להקיסר ירום הודו והוא בן נחמד לאביו אינו רשאי להטריח את כבודו אם לא שהדבר ברור. ועתה אין לי להשען כי אם על אדונינו הקיסר ירום הודו, אך בטוח אני על גודל החסד של הקיסר ירום הודו וענוותנותו, שבגודל חסדו עינו יביט ממכון שבתו על דכא ויבין האמת. וכי נקיתי - מן המיצר יוציאני ויצילני".

הצאר פאבל הסכים להצעת שרי ממשלתו לשחרר את אדמו"ר הזקן, וזאת רק בהסתייגות שבאופן זמני אדמו"ר הזקן יעבור לגור בפטרבורג. כך היה, ועדת החסידים צהלה ושמחה.

תנש"א

הרבי חילק לכל אחד ואחת מטבע של דולר (בתוך נרתיק קטן) כ"דמי חנוכה".

כ"ד כסלו

תרפ"ו

נפטר הגאון החסיד הרב **דוד צבי חן**, שמוכר בשם "הרד"צ מצ'רניגוב". היה גאון עצום בנגלה ובחסידות וכיהן כרב העיר צ'רניגוב. היה מגדולי חסידיהם של אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הרשב"י ואדמו"ר הרי"צ. הוא היה אחד משלשה אנשים שהוסמכו לרבנות על ידי אדמו"ר מהר"ש, שבחן אותו בעצמו.

הרד"צ היה איש נעים הליכות ובעל מידות טובות באופן מיוחד, מופשט מהעולם, וכל מעייניו היו בעולם החסידות. גדולי חסידי אדמו"ר מהר"ש אמרו שהוא היה בדרגה הרוחנית של "בינוני שמתפלל כל היום כולו" כפי שמתואר בתניא, ושהרבי אמר לו ש"הגיע הזמן לחשוב על עבודת הצדיקים".

הרד"צ עלה בשנת תרפ"ה לארץ הקודש והתיישב בירושלים. יחד איתו עלה גם חתנו, הרב החסיד ר' שלום שלמה שניאורסון, דודו של הרבי. כתשעה חדשים לאחר עלייתו לארץ, נפטר ונטמן בחלקת חב"ד בהר הזיתים בירושלים.

כ"ו כסלו

תקנ"ז

רץ מיוחד הגיע מבית הדפוס בסלוביטא, והביא לאדמו"ר הזקן מאתיים עותקים ראשוניים של ספר התניא.

תרכ"א

אדמו"ר הרשב"י נכנס בבריתו של אברהם אבינו. אביו, אדמו"ר מהר"ש, היה המוהל, הברית נערכה בחשאי והשתתפו בה פחות מעשרים איש.

הדלקת נרות חנוכה

- בעזרת השמש או נר אחר.
- מדליקים כשהחנוכייה מונחת במקומה, ומשאירים אותה במקומה כל משך הזמן שעליה לדלוק.
- מתחילים להדליק את הנרות לאחר שמסיימים לומר את כל הברכות.
- "הנרות הללו" אומרים אחרי שגומרים להדליק את כל הנרות.
- מתעכבים סמוך לנרות כחצי שעה, ובזמן הזה יש לעסוק יחד עם בני המשפחה בתורה או בשמחה של מצווה.
- הנרות צריכים לדלוק חמישים דקות לפחות. נר שכבה לפני הזמן, מדליקים אותו בלי ברכה. כעבור חמישים דקות אפשר להזיז את החנוכייה ממקומה, גם אם הנרות עדיין דולקים.
- עד חמישים דקות מהדלקת הנרות, הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות כמו כביסה ותפירה. לאחר מכן אפשר אך לא מול הנרות.
- כיצד יש לנהוג אם האב חוזר הביתה מאוחר? אם בני המשפחה יהיו ערים כשיחזור, ימתינו לו ואז הוא ידליק. אם הוא יחזור כשהם כבר ישנים - יבקש מאשתו או מאחד הילדים להדליק, וכשיחזור יכול להדליק לעצמו בכל שעה בלילה, בתנאי שיכוון לא לצאת ידי חובה בנרות שהם הדליקו. והכי טוב להעיר את בני הבית כדי שיוכל לברך ללא פקפוק.
- היכן ידליקו בחורים שמתגוררים בפנימייה? יש בזה מחלוקת הפוסקים. בספר "חובת הדר" כתב שהתלמידים חייבים להדליק בחדר האוכל, ואם ירצו עליהם לכוון לא לצאת ידי חובה בהדלקה שבחדר האוכל ואז ידליקו בברכה בחדר השינה שלהם. ב"אגרות משה" ו"מנחת יצחק" כתבו שהתלמידים חייבים להדליק בחדר השינה.
- יש להדר בחנוכייה נאה. הרבי עזר שכתב שהקנים של החנוכייה יהיו אלכסוניים, כמו במנורת המקדש.
- מדליקים בשמן זית, והשמש הוא נר שעווה.
- את החנוכייה מניחים סמוך לחלל של פתח אחד החדרים, בצד שמול המזוזה. אם תנאי המקום וכללי הבטיחות מאפשרים, כדאי שהילדים ידליקו בפתח חדרם הפרטי.
- מעמידים את החנוכייה על כיסא, בגובה שמעל 24 ס"מ (הכוונה היא שהשלהבות לא יעמדו בגובה נמוך מזה), ומקסימום 80 ס"מ (כאן הכוונה שבסיסי הנרות לא יהיו למעלה מהגובה הזה).
- מתחילים להניח את הנרות בקצה הימני של החנוכייה, ומתחילים להדליק מדי ערב מהנר החדש (השמאלי ביותר, וממנו ימינה).
- הנרות יעמדו בשורה ישרה ובאותו גובה, ולא יהיו קרובים מדי אחד לשני עד שהשלהבות ייראו כמו מדורה אחת. כמו כן יש להרחיק את החנוכיות של בני הבית זו מזו שלא יהיו סמוכות מדי, אלא יראו שהן חנוכיות נפרדות.
- מחנכים את הבנים להדליק נרות חנוכה מגיל קטן ביותר, ומשתדלים לחנך אותם לקיים את המצווה עם כל ההידורים. הנשים והבנות יוצאות ידי חובה בהדלקה של האב או הבעל.
- נרות חנוכה מדליקים בין מנחה לערבית, אחרי התחלת השקיעה.
- נרות חנוכה מדליקים בבגדים רגילים ולא של שבת וחג, והנשואים חוגרים אבנט (גרטל).
- לא מדליקים נר מנר חנוכה, אלא רק

לוח חב"ד

בבית הכנסת:

- מציבים את החנוכייה בקיר הדרומי, והנרות מסודרים ממזרח למערב. בבית הכנסת מניחים את החנוכייה במקום גבוה, למעלה מ-80 ס"מ.
- בבית הכנסת לא ממתנים לשקיעה. אך כדי להדליק בברכה ממתנים ל"פֿלג המנחה" (בארץ זה מספר דקות לאחר השעה 15:30 - את השעה המדויקת יש למצוא בלוחות הזמנים).
- מתחילים להדליק את הנרות מצד ימין, ולאחר ההדלקה שרים "הנרות הללו" בניגון הידוע.
- מדליקים את החנוכייה בבית הכנסת גם בבוקר מדי יום בחנוכה, בלי ברכה, והנרות דולקים לפחות עד לאחר התפילה בבוקר. ואם כללי הבטיחות מאפשרים, כדאי שתדלוק חנוכייה בבית הכנסת במשך כל היממה.
- לא יוצאים ידי חובה בהדלקת הנרות בבית הכנסת, וגם מי שהדליק בעצמו את החנוכייה בבית הכנסת יחזור וידליק בביתו. אך "שהחיינו" בלילה הראשון יוכל לברך בבית רק אם בהדלקה בביתו יוצאים ידי חובה בני המשפחה, ואילו אם מדליק רק לעצמו לא יברך שוב "שהחיינו".

במקומות ציבוריים:

גם במקומות ציבוריים יש להדליק נרות חנוכה בברכה, כפי שהנהיג הרבי, ויש לעשות זאת לאחר "פֿלג המנחה".

מנהגי חנוכה

- בחנוכה צריך להוסיף בלימוד התורה.
- נוהגים לשחק בסביבון.
- יש שנוהגים לאכול בחנוכה מאכלי חלב

וגבינה, ונוהגים לאכול מאכלים שעשויים בשמן.

- במהלך ימי חנוכה יש לערוך מסיבות חנוכה בכל מקום - בחוג המשפחה, במקומות העבודה וכן במוסדות החינוך; לגברים, לנשים, לילדים ולילדות (ימי החנוכה מסוגלים במיוחד לארגן בהם כנסים לילדי צבאות ה') - בהתאם לתנאי המקום והזמן. במסיבות אלה יש לספר על נס חנוכה ומה שלומדים ממנו.
- הרבי הורה להשתדל לתת דמי חנוכה לילדים - הבנים והבנות, גם הקטנים וגם הגדולים. הרבי הרי"צ היה נותן דמי חנוכה לבנותיו גם אחרי שהתחתנו וכן לחתניו, והרבי הרש"ב נתן לנכדותיו. יש לתת פעמיים לפחות במהלך ימי חנוכה, ומה טוב לתת דמי חנוכה בכל יום (חוץ מאשר בשבת חנוכה).
- נוהגים להרבות בצדקה ובגמילות חסדים בחנוכה.

התפילות בחנוכה

- לא מכריזים לפני שמונה עשרה (בערבית ובשחרית) "ועל הניסים", אלא נוהגים לדפוק על השולחן כתזכורת.
- מי ששכח לומר "ועל הניסים" - אם נזכר לפני שאמר "ה'" של סיום הברכה "הטוב שמך", חוזר לאחר ואומר "ועל הניסים"; ואם כבר אמר את שם ה', ממשיך בתפילה כרגיל ולא חוזר.
- בשחרית, אחרי חזרת הש"ץ אומרים הלל שלם ואחריו חצי קדיש.
- אֶבֶל עומד חזן בחנוכה, ובאמירת ההלל ייגש מתפלל אחר. לאחר הלל חוזר האבל לעמוד התפילה לומר חצי קדיש

ולהמשיך בתפילה.

• קריאת התורה: עליית כהן היא מתחילת אותו יום (לדוגמה: בנר שני "ביום השני... מלאה קטורת"), לוי - "פר אחד" עד סיום הנשיא של אותו יום, ולשלישי קוראים את **היום הבא**.

• בסיום קריאת התורה מכסים את ספר התורה ואומרים חצי קדיש, עושים הגבהה וגלילה, וממשיכים "אשרי" וחוזרים לסדר התפילה כרגיל.

• מי ששכח לומר "ועל הניסים" בברכת המזון - אם נזכר לפני שאמר "ה" של סיום הברכה "על הארץ", חוזר לאחור ואומר "ועל הניסים"; ואם כבר אמר את שם ה', ממשיך בברכת המזון ולפני "הרחמן הוא יזכנו" יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי... [נוסח "ועל הניסים"]". ובראש חודש טבת, יאמר לפני זה "הרחמן הוא יחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה".

שבת קודש פורשת וישב

כ"ג כסלו – שבת מברכים חודש טבת

• מוקדם בבוקר אומרים את כל התהילים בציבור. אחרי אמירת כל התהילים, מי שאין לו אב או אם יאמר קדיש יתום. ואם יש חיוב (יארציט או משהו בשנת אבל), יאמר קדיש אחרי כל ספר מחמשת ספרי התהילים (אחרי שיאמרו את ה"הי רצון")

• אחרי אמירת התהילים ילמדו כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר כך התפילה.

ברכת החודש:

• נכון לדעת את זמן מולד הירח לפני ברכת החודש.

• המולד ביום שישי, בשעה 11:12 ו-9

חלקים.

• בברכת החודש אומרים: "ראש חודש טבת, ביום השבת קודש ולמחרתו ביום הראשון".

• לא אומרים "אב הרחמים".

• עורכים התוועדות בבית הכנסת, וממשיכים אותה בבית עם בני הבית.

יום ראשון

כ"ד כסלו

• במנחה לא אומרים תחנון, ובמהלך כל ימי החנוכה.

• בבית הכנסת מדליקים נרות חנוכה בסיום תפילת מנחה לפני "עלינו לשבח", ולאחר מנחה מדליקים בבית.

יום שני

כ"ה כסלו

• החל מהערב (נר שני) לא מברכים "שהחיינו" בהדלקת הנרות (אלא אם כן זו ההדלקה הראשונה שלו השנה).

• מדליקים קודם את הנר החדש - השמאלי ביותר, וממשיכים להדליק משמאל לימין. "הנרות הללו" אומרים אחרי שמדליקים את כל הנרות. כך הערב ובכל ערבי חנוכה הבאים.

יום שלישי

כ"ו כסלו

• הרבי הציע לתת הערב (בהדלקת נר שלישי), או מחר בערב (נר רביעי), הוספה מיוחדת בדמי חנוכה.

יום חמישי

כ"ח כסלו

• הרבי הציע לתת גם הערב (בהדלקת נר חמישי) הוספה מיוחדת בדמי חנוכה.

JEM/120576

חנוכה LIVE

תאריך: א' טבת תשנ"א

של חנוכה תשנ"א.

נביא כאן כמה
ציטוטים מיומני אותה
תקופה שמספרים על
האירוע:

[הרבי] ניגש לסטנדר
שמעל גבו יאמר את
השיחות, והחלו לומר
הפסוקים.

במנהטן נאמר
הפסוק "תורה",
בהונג-קונג - "שמע",
במוסקבה - "כל
ישראל", בירושלים
- "שמח", על ידי
אחד מילדי צ'רנוביל

[הילדים שחולצו מאסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל
והובאו לחיים חדשים בארץ, ביוזמת הרבי
ובמבצע מיוחד של צעירי אגודת חב"ד]. את
שאר הפסוקים אמרו תלמידי "אהלי תורה"
וה"ליובאוויטשער ישיבה".

לאחר מכן כשמחאו כפיים לאות תודה לאלו
שאמרו את הפסוקים, הצטרף גם כ"ק אדמו"ר
שליט"א למחאות הכפיים.

אחר כך ראו בוידאו את כל טקסי הדלקת הנרות
בכמה וכמה מקומות בעולם, אך לא בשידור חי,
כדלקמן: קהיר, מרוקו, מונטבידאו (אורוגוואי),
שיקגו, קליפורניה והבית הלבן.

המקומות שראו את ההדלקה בשידור חי
(לפי הסדר): הונג-קונג, מלבורן, בית הכנסת
הגדול במוסקבה, בואנוס-איירס, לונדון, סידיני,
יוהנסבורג, קייפטאון (שתיהן בדרום אפריקה),
מגדל אייפל בפריז ומונטריאול (קנדה).

הושמעו דבריו של ראש הממשלה מר יצחק
שמיר, דברי הרב הראשי לישראל, הגאון הרב
מרדכי אליהו שליט"א ליד הכותל המערבי לאחר
שהדליק את המנורה, אחריו מסר אחד מילדי
צ'רנוביל ברכה לכ"ק אדמו"ר שליט"א. מהשדרה
החמישית במנהטן הושמעו דבריו של ראש העיר
ניו-יורק מר דייוויד דיקינס. כמו כן הגיע לטקס ההדלקה
במונטבידאו ראש ממשלת אורוגוואי.

לבסוף היתה ההדלקה בבית המדרש של כ"ק
אדמו"ר שליט"א כאן. כששרו "הנרות הללו", עודד
השירה בחוזק כבר בתחילת הניגון לכל עבר.

”סְטֵלִיט” (לוויין באנגלית), זה היה הכינוי
השגור בלקסיקון החב"די לשידורי הווידאו
הלווייני מאירועים אצל הרבי. הטכנולוגיה
שהייתה חדשנית מאוד באותה תקופה
נכנסה לשימוש בחנוכה של שנת תש"נ,
והשידור הראשון היה הדלקת נר חנוכה ב-770
עם הרבי.

היוזמה הייתה של השליח הרב אברהם יצחק
שם טוב עם ארגון ידידי ליובאוויטש בארצות
הברית, ועל הביצוע הייתה אחראית חברת JEM.
הרעיון היה לערוך מפגן של "פרסומי ניסא"
עולמי, שבו ייערכו בו זמנית במוקדים שונים
בעולם כינוסי ילדים עם הדלקת נרות חנוכה,
וכולם יוכלו לראות את כולם. כפי שממחישה
הסיסמה שנהגתה אז לאירוע שנקרא "חנוכה
LIVE": "לראות ולהיראות".

בשלוש השנים תש"נ-תשנ"ב, הרבי השתתף
בכנס הילדים שנערך ב-770 ובהדלקת הנרות,
צפה בכל מהלך השידור ונשא שיחה מיוחדת
ששודרה לכל העולם. ב"סטליט" של חנוכה
תשנ"ב הרבי אמר ששידור כזה מדגיש את החיבור
בין כל המקומות בעולם, וממחיש איך כשילד
יהודי מדליק נר במקום אחד בעולם, העולם כולו
מואר.

התמונה כאן היא משידור הלוויין בנר שביעי

לחיות עם הזמן

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציטית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ב בכסלו	4.28	5.17	5.39	6.42	9.03	11.36	12.06	4.37.8	5.05
ש"ק, כ"ג בכסלו	4.29	5.17	5.40	6.43	9.04	11.37	12.07	4.38.2	5.05
א', כ"ד בכסלו	4.29	5.18	5.40	6.43	9.04	11.37	12.07	4.38.6	5.05
ב', כ"ה בכסלו	4.30	5.18	5.41	6.44	9.05	11.38	12.08	4.39.0	5.06
ג', כ"ו בכסלו	4.31	5.19	5.41	6.44	9.05	11.38	12.08	4.39.4	5.06
ד', כ"ז בכסלו	4.31	5.19	5.42	6.45	9.06	11.39	12.09	4.39.9	5.07
ה', כ"ח בכסלו	4.32	5.20	5.42	6.45	9.07	11.39	12.09	4.40.4	5.07
ו', כ"ט בכסלו	4.32	5.21	5.43	6.46	9.07	11.40	12.10	4.40.9	5.08

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ב בכסלו ה'תשפ"ג – כ"ט בכסלו ה'תשפ"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ב בכסלו	הל' טומאת צרעת פרק יד-טז.	הל' מלוה ולוה.. בפרקים אלו. פרק ח.	מ"ע קב. קג.
ש"ק	כ"ג בכסלו	הל' מטמאי משכב ומושב.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ט.	מ"ע צט.
א'	כ"ד בכסלו	פרק ד-ו.	פרק י'	מ"ע ק.
ב'	כ"ה בכסלו	פרק ז-ט.	פרק יא.	מ"ע קו.
ג'	כ"ו בכסלו	פרק יי-יג.	פרק יב.	מ"ע קד.
ד'	כ"ז בכסלו	פרק יג. הל' שאר אבות הטומאות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יג.	מ"ע קד. צו.
ה'	כ"ח בכסלו	פרק ג-ה.	פרק יד.	מ"ע צו.
ו'	כ"ט בכסלו	פרק ו-ח.	פרק טו.	מ"ע צז.

זמני הדלקת הנרות

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
15:57	17:17	16:18	17:18	16:06	17:16	16:20	17:20	16:20	17:20
16:00	17:20	16:21	17:21	16:09	17:19	16:23	17:23	16:23	17:23

וישב	17:17	16:18	17:18	16:06	17:16	16:20	17:20
מקץ - חנוכה	16:00	17:20	16:21	17:21	16:09	17:19	17:23

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק הכהן ע"ה
ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

תְּסַבִּינָה אֶלְמַתֵּיכֶם וּתְשַׁתְּחוּיֵן לְאֶלְמָתַי: וְהִנֵּה
אֲנַחְנוּ מֵאֲלָמִים אֲלָמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה
אֶלְמָתִי וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה תְּסַבִּינָה אֶלְמַתֵּיכֶם
וּתְשַׁתְּחוּיֵן לְאֶלְמָתִי: וְהָאֵאָנָּחָא מֵאֲסָרִין אֲסָרִין
בְּגוּ חֻקְלָא וְהָא קָמַת אֲסָרְתִּי וְאִף אֲנִדְקַפַּת וְהָא
מִסְתַּחֲרִין אֲסָרְתְּכוֹן וְסָגְדִין לְאֲסָרְתִּי: ה וַיֹּאמְרוּ לוֹ
אֲחָיו הַמְּלֹךְ הַמְּלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוּל תְּמַשֵּׁל בָּנוּ
וְיוֹסֵפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֻלְמָתוֹ וְעַל־דְּבָרָיו:
וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲחָיו הַמְּלֹךְ הַמְּלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוּל
תְּמַשֵּׁל בָּנוּ וְיוֹסֵפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֻלְמָתוֹ
וְעַל־דְּבָרָיו: וַאֲמָרוּ לֵה אַחוּהִי הַמְּלָכָה אֶת מַדְמִי
לְמַמְלָךְ עֲלָנָא אוֹ שׁוֹלְטָן אֶת סְבִירָה לְמַשְׁלַט בְּנָא
וְאוֹסִיפוּ עוֹד סָנוּ יְתָה עַל חֻלְמוֹהִי וְעַל פְּתַגְמוֹהִי:
ט וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיֹּסְפֶר אֹתוֹ לְאֲחָיו
וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֻלְמָתִי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֹּׁמֵשׁ
וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מְשַׁתְּחוּיִם לִי:
וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיֹּסְפֶר אֹתוֹ לְאֲחָיו וַיֹּאמֶר
הִנֵּה חֻלְמָתִי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֹּׁמֵשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד
עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מְשַׁתְּחוּיִם לִי: וַחֲלֹם עוֹד חֻלְמָא
אַחֲרָנָא וְאֲשַׁתְּעִי יְתָה לְאַחוּהִי וַאֲמָר הָא חֻלְמַת
חֻלְמָא עוֹד וְהָא שְׁמַשׁ וְסָהֲרָא וְחַד עֶשֶׂר כּוֹכְבֵּינָא
סָגְדִין לִי: י וַיֹּסְפֶר אֶל־אֲבִיּוֹ וְאֶל־אֲחָיו וַיַּגִּיעֲרֻבוּ
אֲבִיּוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֻלְמָתָ
הַבּוֹא נָבֹא אֲנִי וְאַחִיד לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְךָ
אַרְצָה: וַיֹּסְפֶר אֶל־אֲבִיּוֹ וְאֶל־אֲחָיו וַיַּגִּיעֲרֻבוּ אֲבִיּוֹ
וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֻלְמָתָ הַבּוֹא
נָבֹא אֲנִי וְאַחִיד לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אַרְצָה:
וְאֲשַׁתְּעִי לְאַבוּהִי וְלְאַחוּהִי וַיִּנָּפֵךְ בֵּה אַבוּהִי וַאֲמָר
לֵה מָה חֻלְמָא הַדִּין דִּי חֻלְמָתָא הַמִּיתָא גִיתִי אֲנָא
וְאַחִיד וְאַחִיד לְמַסְגֵּד לְךָ עַל אַרְעָא: יא וַיִּקְנְאוּבוּ
אֲחָיו וְאֲבִיּוֹ שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וַיִּקְנְאוּבוּ אֲחָיו
וְאֲבִיּוֹ שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וַקְנִיאוּ בֵּה אַחוּהִי וְאַבוּהִי
נִטַּר יְתָ פְתַגְמָא:

א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוִרִי אֲבִיּוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוִרִי אֲבִיּוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיְתִיב
יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ תּוֹתְבוֹת אַבוּהִי בְּאֶרֶץ דְּכָנָעַן:
ב אֵלָּה | תְּלִדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעָה־עֶשְׂרֵה
שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אֲחָיו בְּצָאן וְהוּא נָעַר
אֶת־בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבִיּוֹ וַיֵּבֵא
יוֹסֵף אֶת־דְּבָרָתָם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם: אֵלָּה |
תְּלִדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעָה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רָעָה
אֶת־אֲחָיו בְּצָאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת־בְּנֵי
זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבִיּוֹ וַיֵּבֵא יוֹסֵף אֶת־דְּבָרָתָם רָעָה
אֶל־אֲבִיהֶם: אֵלֶּין תּוֹלְדַת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּר שְׁבַע
עָסְרֵי שָׁנִין (פד) הָיָה רָעִי עִם אַחוּהִי בַעְנָא וְהוּא
מְרַבִּי עִם בְּנֵי בְלָהָה וְעִם בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אַבוּהִי
וְאִתִּי יוֹסֵף יְתָ דְּבַהוֹן בִּישָׁא לְוַת אַבוּהוֹן:
ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זָקֵנִים
הוּא לוֹ וַעֲשִׂיָּה לוֹ כְּתַנְתָּ פָּסִים: וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב
אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זָקֵנִים הוּא לוֹ וַעֲשִׂיָּה לוֹ
כְּתַנְתָּ פָּסִים: וַיִּשְׂרָאֵל רַחֵם יְתָ יוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹהִי
אַרְי בֶּר חֲפִים הוּא לֵה וַעֲבַד לֵה כְּתוֹנָא דְּפָסִי:
ד וַיִּרְאוּ אֲחָיו כִּי־רָאוּ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אֲחָיו
וַיִּשְׁנָאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דְּבָרוּ לְשָׁלֹם: וַיִּרְאוּ אֲחָיו
כִּי־רָאוּ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אֲחָיו וַיִּשְׁנָאוּ אֹתוֹ וְלֹא
יָכְלוּ דְּבָרוּ לְשָׁלֹם: וַחֲזוּ אַחוּהִי אַרְי יְתָה רַחֵם
אַבוּהוֹן מִכָּל אַחוּהִי וְסָנוּ יְתָה וְלֹא צָבָן לְמַלְלָא
עִמָּה לְשָׁלֹם: ה וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּיד לְאֲחָיו
וְיוֹסֵפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּיד
לְאֲחָיו וְיוֹסֵפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַחֲלֹם יוֹסֵף חֻלְמָא
וַחֲזִי לְאַחוּהִי וְאוֹסִיפוּ עוֹד סָנוּ יְתָה: ו וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּנָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֻלְמָתִי:
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּנָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
חֻלְמָתִי: וַאֲמָר לְהוֹן שְׁמַעוּ כַּעַן חֻלְמָא הַדִּין דִּי
חֻלְמַתִּי: ו וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מֵאֲלָמִים אֲלָמִים בְּתוֹךְ
הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה

שני י' וילכו אחיו לרעות את־צאן אביהם בשכם: וילכו אחיו לרעות את־צאן אביהם בשכם: ואזלו אחוהי למרעי ית ענא דאבוהון בשכם: י' ויאמר ישראל אל־יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: ויאמר ישראל אל־יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: ואמר ישראל ליוסף הלא אחיך רען בשכם אתא ואשלחך לנתהון ואמר לה הא אנא: י' ויאמר לו לך־נא ראה את־שלוש אחיך ואת־שלוש הצאן והשבני דבר וישלחלו מעמק חברון ויבא שכם: ויאמר לו לך־נא ראה את־שלוש אחיך ואת־שלוש הצאן והשבני דבר וישלחלו מעמק חברון ויבא שכם: ואמר לה אזיל כען חזי ית שלמא דאחוד וית שלמא דענא ואכתבני פתגמא ושלחה ממשר חברון ואתא לשכם: וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה־תבקש: וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה־תבקש: ואשפחה גברא והא תעי בחקלא ושאלנה גברא למימר מה את בעי: י' ויאמר את־אחי אנכי מבקש הגידה־נא לי איפה הם רעים: ויאמר את־אחי אנכי מבקש הגידה־נא לי איפה הם רעים: ואמר ית אחי אנא בעי חזי כען לי היכא אנן רען: י' ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים גלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן: ואמר גברא נטלו מִכָּא ארי שמעית דאמרין גיזל לדתן ואזל יוסף בתר אחוהי ואשפחנן בדתן: י' ויראו אתו מרחק ובטֶרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: ויראו אתו מרחק ובטֶרם יקרב אליהם ויתנבלו אתו להמיתו: וחזו ית מרחיק עד לא

קריב לנתהון וחשיבו עלוהי למקטלה: י' ויאמרו איש אל־אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ויאמרו איש אל־אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא: ואמרו גבר לאחוהי הא מרי חלמאי דיכי אתא: כ' ועתה | לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה־יהיו חלמותיו: ועתה | לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה־יהיו חלמותיו: וכען אתו ונקטלהו ונרמזה בחדא מן גפיא ונימר חיתא בישתא אכלתה ונחזי מה יהון בסוף חלמותי: כ' וישמע ראובן ויצלחו מידם ויאמר לא נכנו נפש: וישמע ראובן ויצלחו מידם ויאמר לא נכנו נפש: ושמע ראובן ושזבה מידיהון ואמר לא נקטלה נפש: כ' ויאמר אליהם | ראובן אל־תשפכודם השליכו אתו אל־הבור הזה אשר במדבר ויד אל־תשלחו־כו למען הציל אתו מידם להשיבו אל־אביו: ויאמר אליהם | ראובן אל־תשפכודם השליכו אתו אל־הבור הזה אשר במדבר ויד אל־תשלחו־כו למען הציל אתו מידם להשיבו אל־אביו: ואמר להון ראובן לא תושדון דמא רמו יתה לגבא חדין די במדברא וידא לא תושטון בה בדיל לשיזבא יתה מידיהון לאתביתה לות אבוהי:

שליש כ' ויהי כִּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו ויפשיטו את־יוסף את־פתגתו את־פתגת הפסים אשר עליו: ויהי כִּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו ויפשיטו את־יוסף את־פתגתו את־פתגת הפסים אשר עליו: ויהי כִּד על יוסף לות אחוהי ואשלחו ית יוסף ית פתונה ית פתונא דפסי די עלוהי: כ' ויקָּהוּ וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים: ויקָּהוּ

וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן רָק אֵין בּוֹ מִים:
וַנִּסְבּוּהִי וַיִּרְמוּ יְתָהּ לַגָּבָא וַגָּבָא רִיקָא לִית בִּיהּ
מִיָּא: כֹּה וַיִּשְׁבּוּ לְאַכְל־לֶחֶם וַיִּשְׁאוּ עֵינֵיהֶם
וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד
וּגְמֻלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים
לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וַיִּשְׁבּוּ לְאַכְל־לֶחֶם וַיִּשְׁאוּ
עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה
מִגִּלְעָד וּגְמֻלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט
הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה: וְאַסְתְּרוּ לְמִיכַל
לְחָמָא וְזָקְפוּ עֵינֵיהוֹן וְחִזּוּ וְהָא שִׁירַת עֲרַבָאִי
אַתָּיָא מִגִּלְעָד וּגְמֻלֵיהוֹן טַעֲנִין שַׁעַף וְקִטָּף
וּלְטוֹס אֲזִלִּין לְאַחְתָּא לְמַצְרִים: כו וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
אֶל־אֶחָיו מַה־פָּצַע כִּי נִהְרַגְתָּ אֶת־אֶחָיו
וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו
מַה־פָּצַע כִּי נִהְרַגְתָּ אֶת־אֶחָיו וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמּוֹ:
וַאֲמַר יְהוּדָה לְאַחֻהִי מַה מָּמוֹן מִתְּהֵי לָנָא אָרִי
נִקְטוֹל יְתָ אַחֻנָּא וְנִכְסִי עַל דָּמָה: לוּ לָבוּ
וְנִמְכְּרֵנוּ לְיִשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְנּוּ אֶל־תְּהֵי־בוּ
כִּי־אֶחָיו בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: לוּ
וְנִמְכְּרֵנוּ לְיִשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְנּוּ אֶל־תְּהֵי־בוּ כִּי־
אֶחָיו בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו: אֲתוּ וַנִּזְבְּנָה
לְעֲרַבָאִי וַיִּדְנָא לֹא תְּהִי בֵּה אָרִי אַחֻנָּא בְּסִרְנָא
הוּא וְקִבִּילוּ מִנָּה אַחֻהִי: כח וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים
מִדִּינִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף
מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לְיִשְׁמַעְאֵלִים
בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרֵימָה:
וַיַּעֲבְרוּ אַנְשִׁים מִדִּינִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ
אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
לְיִשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף
מִצְרֵימָה: וַעֲבְרוּ גַבְרֵי מִדְּנָאִי תַּגְרִי וַנִּגִּידוּ
וְאַסְקִיו יְתָ יוֹסֵף מִן גָּבָא וַנִּזְבְּנוּ יְתָ יוֹסֵף לְעֲרַבָאִי
בְּעֶסְרִין כֶּסֶף וְאִיתִיו יְתָ יוֹסֵף לְמַצְרִים: כט וַיִּשְׁבּ
רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו: וַיִּשְׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף

בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו: וְתָב רְאוּבֵן לַגָּבָא וְהָא
לִית יוֹסֵף בַּגָּבָא וְכִזְעָ יְתָ לְבוּשׁוֹהִי: ל וַיִּשְׁב
אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילָד אֵינְנוּ וְאֵנִי אָנֹכִי־כָּא:
וַיִּשְׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הִילָד אֵינְנוּ וְאֵנִי אָנֹכִי־כָּא:
כא: וְתָב לֹת אַחֻהִי וַאֲמַר עוֹלִימָא לִיתוּהִי וְאַנָּא
לָאן אָנָּא אֶתִּי: לא וַיִּקְחוּ אֶת־כַּתְּנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחַטוּ
שַׁעִיר עֲזִים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכַּתְּנֶת בְּדָם: וַיִּקְחוּ
אֶת־כַּתְּנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחַטוּ שַׁעִיר עֲזִים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־
הַכַּתְּנֶת בְּדָם: וַנִּסְיְבוּ יְתָ כַּתְּנָא דְיוֹסֵף וַנִּכְסִיו
צִפִּיר בֶּר עֲזִי וַיִּטְבְּלוּ יְתָ כַּתְּנָא בְּדָמָא: לב וַיִּשְׁלְחוּ
אֶת־כַּתְּנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ
זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכֶּרֶנָּא הַכַּתְּנֶת בְּנֵךְ הוּא אִם־לֹא:
וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־כַּתְּנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצָּאֵנוּ הַכֶּרֶנָּא הַכַּתְּנֶת בְּנֵךְ הוּא
אִם־לֹא: וְשִׁלְחוּ יְתָ כַּתְּנָא דְפָסִי וְאִיתִיו לֹת
אַבּוּהוֹן וַאֲמָרוּ דָּא אֲשַׁכְחָנָא אֲשַׁתְּמוּדַע כְּעַן
חַכְתּוּנָא דְכַרְךָ הִיא אִם לֹא: לד וַיִּפְרִיחַ וַיֹּאמֶר
כַּתְּנֶת בְּנֵי חֵיהָ רָעָה אֲכַלְתָּהוּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:
וַיִּפְרִיחַ וַיֹּאמֶר כַּתְּנֶת בְּנֵי חֵיהָ רָעָה אֲכַלְתָּהוּ טָרֶף
טָרֶף יוֹסֵף: וְאַשְׁתְּמוּדַע וַאֲמַר כַּתְּנָא דְכָרִי חֵיתָא
בִּישְׁתָּא אֲכַלְתָּה מִקְטֹל קִטִּיל יוֹסֵף: לה וַיִּקְרַע
יַעֲקֹב שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּשֶׁם שֶׁק בְּמַתְּנוֹ וַיִּתְּאֶבֶל עַל־
בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתּוֹ וַיִּשֶׁם שֶׁק
בְּמַתְּנוֹ וַיִּתְּאֶבֶל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים: וְכִזְעָ יַעֲקֹב
לְבוּשׁוֹהִי וַאֲסַר שֶׁקָּא בְּחֻרְצָה וְאַתְּאֶבֶל עַל בְּרָה
יּוֹמִין סְגִיאִין: לה וַיִּקְמוּ כָּל־בְּנָיו וְכָל־בְּנָתָיו
לְנַחֲמֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרַד אֶל־בְּנֵי
אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וַיִּקְמוּ כָּל־בְּנָיו
וְכָל־בְּנָתָיו לְנַחֲמֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֲרַד
אֶל־בְּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְכֶּה אֹתוֹ אָבִיו: וְקָמוּ כָּל
בְּנוֹהִי וְכָל בְּנָתָה לְנַחֲמוּתָה וְסָרִיב לְקַבְּלָא
תַּנְחוּמִין וַאֲמַר אָרִי אַחֻת לֹת (על) בְּרִי כֹד
אַבִּילָא לְשָׂאוֹל וּבְכָא יְתָה אַבּוּהִי: לו וְהַמְדִּינִים
מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם לְפֹטִיפֹר סָרִים פְּרָעָה

שֶׁר הַטְּבָחִים: וְהַמְדָּנִים מָכְרוּ אוֹתוֹ אֶל־מִצְרַיִם
לְפֹטִיפֹר סָרִיס פְּרָעָה שֶׁר הַטְּבָחִים: וּמִדְּנָאִי זַבִּינוּ
יָתָה לְמַצְרַיִם לְפֹטִיפֹר רַבָּא דְּפְרָעָה רַב
קְטוּלָא: פ

רבי א ויהי בעת ההוא וירד יהודה מאת אחיו
ויט עד־איש עד־למי ושמו חירה: ויהי בעת
ההוא וירד יהודה מאת אחיו ויט עד־איש עד־למי
ושמו חירה: והנה בעדנא שהיא ונחת יהודה
מלנות אחוהי וסָטָא עד גבֶרָא עַד־למָאָה ושמה
חירה: ב וירא־שם יהודה בת־איש פְּנֻעִי ושמו
שוע ויקחה ויבא אליה: וירא־שם יהודה בת־
איש פְּנֻעִי ושמו שוע ויקחה ויבא אליה: וחזא
תמן יהודה בת גבֶר תגרא ושמה שוע ונסבה ועל
לִוְתָה: ג ותהר ותלד בן ויקרא את־שמו ער:
ותהר ותלד בן ויקרא את־שמו ער: ועדיאת
וילידת בר וקרא ית שמה ער: ד ותהר עוד ותלד
בן ותקרא את־שמו אוֹנָן: ותהר עוד ותלד בן
ותקרא את־שמו אוֹנָן: ועדיאת עוד וילידת בר
וקרת ית שמה אוֹנָן: ה ותסף עוד ותלד בן ותקרא את־שמו
שֶׁלָה והיה בכזיב בלדתה אתו: ותסף עוד ותלד בן ותקרא
את־שמו שֶׁלָה והיה בכזיב בלדתה אתו: ואוסיפת
עוד וילידת בר וקרת ית שמה שֶׁלָה והנה בכזיב
כד וילידת יתָה: ו ויקח יהודה אִשָּׁה לָעַר בְּכוֹרוֹ
ושְׁמָהָ תָמָר: ויקח יהודה אִשָּׁה לָעַר בְּכוֹרוֹ ושְׁמָהָ
תָמָר: ונסיב יהודה אתמא לָעַר בּוֹכְרָה ושמה
תָמָר: ז ויהי ער בְּכוֹר יהודה רַע בְּעִינֵי יְהוָה
וימתהו יְהוָה: ויהי ער בְּכוֹר יהודה רַע בְּעִינֵי
יְהוָה וימתהו יְהוָה: והנה ער בּוֹכְרָא דִּיהוּדָה בִּישׁ
קָדָם יי ואמיתה יי: ח ויאמר יהודה לאֹנָן בֶּא
אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד ויבם אתה והקם זרע לאֹחִיד:
ויאמר יהודה לאֹנָן בֶּא אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד ויבם
אתה והקם זרע לאֹחִיד: ואמר יהודה לאֹנָן עול
לִוְתָה אַתָּה אַחִיד ויבם יתָה וְאָקִים זֶרַע לְאַחִיד:
ט וידע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יְהִיָּה הַזֶּרַע וְהָיָה

אִם־בָּא אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד וְשָׁחַת אֶרְצָה
לְבִלְתִּי נְתוּנָרַע לְאַחִיד: וידע אוֹנָן כִּי לֹא
לוֹ יְהִיָּה הַזֶּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אִשְׁתִּי אַחִיד
וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי נְתוּנָרַע לְאַחִיד: וידע
אוֹנָן אֲרִי לֹא עַל שְׁמָה מִתְקָרִי זֶרַע וְהוּא כִּד
עֲלִיל לִוְתָה אַתָּה אַחִיד וּמִחֻבֵּל אֶרְחָה עַל אֶרְעָא
בְּדִיל דְּלֹא לְקַיֵּמָא זֶרַע לְאַחִיד: י וירע בְּעִינֵי
יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמָת גַּם־אוֹתוֹ: וירע בְּעִינֵי
יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה ויָמָת גַּם־אוֹתוֹ: וּבְאִישׁ קָדָם יי
דִּי עָבַד וְאָמִית אָף יָתָה: יא ויאמר יהודה לְתָמָר
כָּלִּלְתָּ שְׁכִי אִלְמָנָה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדֹּל שְׁלָה בְּנִי
כִּי אָמַר פְּנִימָוֹת גַּם־הוּא בְּאִחִיו וְתִלְדִּי תָמָר
וְתִשָּׁב בֵּית אֲבִיהָ: ויאמר יהודה לְתָמָר כָּלִּלְתָּ שְׁכִי
אִלְמָנָה בֵּית־אֲבִיךָ עַד־יִגְדֹּל שְׁלָה בְּנִי כִּי אָמַר
פְּנִימָוֹת גַּם־הוּא בְּאִחִיו וְתִלְדִּי תָמָר וְתִשָּׁב בֵּית
אֲבִיהָ: וְאָמַר יְהוּדָה לְתָמָר כָּלִּלְתָה תִּיבִי אֶרְמָלָא
בֵּית אֲבִיךָ עַד דְּרַבָּא שְׁלָה כְּרִי אֲרִי אָמַר דְּלִמָּא
יָמוֹת אָף הוּא כְּאַחִי וְאֶזְלָת תָּמָר וִיתִיבָת בֵּית
אֲבוּהָ: יב וירבו הַיָּמִים וְתָמָת בֵּית־שׁוּעַ אִשְׁת־
יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גִּזְזוֹ צֹאנֹו הוּא
וְחִירָה רַעְהוּ הַעַד־לְמִי תִמְנָתָה: וירבו הַיָּמִים
וְתָמָת בֵּית־שׁוּעַ אִשְׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל
עַל־גִּזְזוֹ צֹאנֹו הוּא וְחִירָה רַעְהוּ הַעַד־לְמִי תִמְנָתָה:
וּסְגִיאוֹ יוֹמִיָא וּמָתָת בֵּית שׁוּעַ אַתָּה יְהוּדָה
וְאַתְנַחֵם יְהוּדָה וּסְלִיק עַל גִּזְזוֹי עָנָה הוּא וְחִירָה
רַחֲמָה עַד־לְמָאָה לְתִמְנָת: יג ויגד לְתָמָר לֵאמֹר
הִנֵּה חֲמוּד עָלָה תִמְנָתָה לָנָה צֹאנֹו: ויגד לְתָמָר
לֵאמֹר הִנֵּה חֲמוּד עָלָה תִמְנָתָה לָנָה צֹאנֹו: וְאַתְחִנָּא
לְתָמָר לְמִיָּמָר הָא חֲמוּדָא סָלַק לְתִמְנָת לְמִיָּגוֹ
עָנָה: ד וְתִסֵּר בְּגָדֶי אִלְמָנוּתָהּ מֵעַלֶּיהָ וְתִכְסֵּם
בְּצִעִירָה וְתִתְעַלֶּף וְתִשָּׁב בְּפֶתַח עֵינָם אֲשֶׁר
עַל־דְּרָךְ תִּמְנָתָה כִּי רִאֲתָהּ כִּי־גָדֹל שְׁלָה וְהָיָה
לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה: וְתִסֵּר בְּגָדֶי אִלְמָנוּתָהּ
מֵעַלֶּיהָ וְתִכְסֵּם בְּצִעִירָה וְתִתְעַלֶּף וְתִשָּׁב בְּפֶתַח עֵינָם

הָעֲזִים בֵּיד רַעְהוּ הַעֲדִלְמִי לְקַחַת הָעֶרְבוֹן מִיַּד
הָאִשָּׁה וְלֹא מִצֹּאֵת: וְשִׁדְר יְהוּדָה יָת גְּדִיָּא בֵּר עֲזִי
בִּידָא רַחֲמָה עֲדִלְמָא לְמִסָּב מִשְׁכּוֹנָא מִידָא
דְּאַתְתָּא וְלֹא אִשְׁכַּחַה: כֹּא וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשִׁי
מִקְמוֹהָ לֵאמֹר אֵיךְ הִקְדָּשָׁה הוּא בְּעִינִים עַל־
הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הִיְתָה בֹּזֵה קִדְּשָׁה: וַיִּשְׁאַל
אֶת־אֲנָשִׁי מִקְמוֹהָ לֵאמֹר אֵיךְ הִקְדָּשָׁה הוּא בְּעִינִים
עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הִיְתָה בֹּזֵה קִדְּשָׁה: וְשִׁאֵל
יָת אֲנָשִׁי אַתְּרָה לְמִימַר לָאֵן מִקְדָּשְׁתָּא הִיא בְּעִינִין
עַל אַרְחָא וַאֲמְרוּ לִית הָכָא מִקְדָּשְׁתָּא: כֹּא וַיִּשְׁבֹּ
אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצֹּאֲתֶיהָ וְגַם אֲנָשִׁי
הַמְּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הִיְתָה בֹּזֵה קִדְּשָׁה: וַיִּשְׁבֹּ
אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מִצֹּאֲתֶיהָ וְגַם אֲנָשִׁי הַמְּקוֹם
אָמְרוּ לֹא־הִיְתָה בֹּזֵה קִדְּשָׁה: וְכֵן לֹת יְהוּדָה
וַאֲמַר לֹא אִשְׁכַּחַתִּיהָ וְאִף אֲנָשִׁי אַתְּרָא אָמְרוּ לִית
הָכָא מִקְדָּשְׁתָּא: כֹּא וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקְחִילָה פֶּן
נִהְיָ לְבוֹז הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגָּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא
מִצֹּאֲתֶיהָ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקְחִילָה פֶּן נִהְיָ לְבוֹז
הִנֵּה שְׁלַחְתִּי הַגָּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מִצֹּאֲתֶיהָ: וַאֲמַר
יְהוּדָה תִּסָּב לֵה דִילְמָא נִהְיָ לְחוּף הָא שְׁדָרִית
גְּדִיָּא הַדִּין וְאַתָּה לֹא אִשְׁכַּחַתִּיהָ: כֹּא וַיְהִי | כְּמִשְׁלֹש
חֳדָשִׁים וַיֵּגֶד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנַתְּ תִּמְרָא כְּלָתֶךָ
וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאֶנָּה
וְתִשְׁרָף: וַיְהִי | כְּמִשְׁלֹש חֳדָשִׁים וַיֵּגֶד לִיהוּדָה
לֵאמֹר זָנַתְּ תִּמְרָא כְּלָתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאֶנָּה וְתִשְׁרָף: וְהוּא כְּתֻלְתוֹת
זִרְחִיא וְאַתְחִנָּא לִיהוּדָה לְמִימַר זִנִּיתְּ תִּמְרָא כְּלָתֶךָ
וְאִף הָא מַעֲדִיָּא לְזִנוּתָא וַאֲמַר יְהוּדָה אֶפְקוּסָה
וְתִתּוֹקֶד: כֹּא הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־
חֲמִיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אִשְׁרָאֵלָה לֹא אֲנֹכִי הָרָה
וְהָאִמֶר הַכֹּרֶן־נָא לְמִי הַחֲתָמָת וְהַפְתִּילִים
וְהַמְּטָה הָאֵלָה: הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־
חֲמִיָּה לֵאמֹר לֹאִישׁ אִשְׁרָאֵלָה לֹא אֲנֹכִי הָרָה
וְהָאִמֶר הַכֹּרֶן־נָא לְמִי הַחֲתָמָת וְהַפְתִּילִים וְהַמְּטָה

אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רִאֲתָה כִּי־גִדְלָה שְׁלָה
וְהוּא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה: וְאַעֲדִיָּאת לְבוּשִׁי
אַרְמְלוּתָה מִנָּה וְאַתְכַּסִּיָּאת בְּעִיפָא וְאַתְקַנַּת
וְיִתִּיבַת בְּפָרְשׁוֹת עֵינִין דִּי עַל אֶרֶח תִּמְנַת אָרִי
חֲזוּת אָרִי רְכָא שְׁלָה וְהִיא לֹא אִתִּיחִיבַת לֵה
לְאַנְתּוּ: כֹּא וַיִּרְאָה יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבָה לְזוֹנָה כִּי
כִּסְתָּה פָּנֶיהָ: וַיִּרְאָה יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבָה לְזוֹנָה כִּי
כִּסְתָּה פָּנֶיהָ: וְחֻזָּא יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבָה כְּנַפְקַת בְּרָא
אָרִי כְּסִיָּאת אֶפְקָא: כֹּא וַיֵּט אֱלִיָּה אֶל־הַדֶּרֶךְ
וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבוּא אֱלִיָּה כִּי לֹא יָדַע כִּי
כָּלְתּוּ הוּא וְהָאִמֶר מַה־תִּתֵּן־לִי כִּי תָבוּא אֵלַי:
וַיֵּט אֱלִיָּה אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הִבְהִינָא אָבוּא אֱלִיָּה
כִּי לֹא יָדַע כִּי כָּלְתּוּ הוּא וְהָאִמֶר מַה־תִּתֵּן־לִי כִּי
תָבוּא אֵלַי: וְסָטָא לֹתָה לְאַרְחָא וַאֲמַר הָכִי כַּעַן
אֵיעוּל לֹתִיךָ אָרִי לֹא יָדַע אָרִי כָּלְתָה הִיא וְאַמְרַת
מַה תִּתֵּן לִי אָרִי תֵיעוּל לֹתִי: כֹּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי
אֲשַׁלַּח גְּדִי־עֲזִים מִן־הַצֹּאן וְהָאִמֶר אִם־תִּתֵּן
עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ: וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עֲזִים
מִן־הַצֹּאן וְהָאִמֶר אִם־תִּתֵּן עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ:
וַאֲמַר אָנָּא אֲשַׁלַּח גְּדִי בֵּר עֲזִי מִן עֲנָא וְאַמְרַת אִם
תִּתֵּן מִשְׁכּוֹנָא עַד דְּתִשְׁלַח: כֹּא וַיֹּאמֶר מַה הָעֶרְבוֹן
אֲשֶׁר אֶתֵּן־לְךָ וְהָאִמֶר חֲתָמְךָ וּפְתִילְךָ וּמִטְּךָ
אֲשֶׁר בִּידְךָ וַיִּתֵּן־לָהּ וַיָּבֵא אֱלִיָּה וְתִתֵּר לוֹ:
וַיֹּאמֶר מַה הָעֶרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֵּן־לְךָ וְהָאִמֶר חֲתָמְךָ
וּפְתִילְךָ וּמִטְּךָ אֲשֶׁר בִּידְךָ וַיִּתֵּן־לָהּ וַיָּבֵא אֱלִיָּה
וְתִתֵּר לוֹ: וַאֲמַר מַה מִּשְׁכּוֹנָא דִּי אֶתֵּן לְךָ וְאַמְרַת
עֲזָקְתָךְ וְשׁוּשְׁפָךְ וְחוּטְרָךְ דִּי בִידְךָ וַיְהִיב לֵה וְעַל
לֹתָה וְעַדִּיָּאת לֵה: כֹּא וְתִקֵּם וְתִלְךָ וְתִסָּר צַעִיפָה
מַעֲלִיָּה וְתִלְכָּשׁ בְּגָדִי אֶלְמִנוּתָה: וְתִקֵּם וְתִלְךָ
וְתִסָּר צַעִיפָה מַעֲלִיָּה וְתִלְכָּשׁ בְּגָדִי אֶלְמִנוּתָה:
וְקָמַת וְאַזְלַת וְאַעֲדִיָּאת צִיפָה מִנָּה וּלְבִישַׁת
לְבוּשִׁי אַרְמְלוּתָה: כֹּא וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי
הָעֲזִים בֵּיד רַעְהוּ הַעֲדִלְמִי לְקַחַת הָעֶרְבוֹן מִיַּד
הָאִשָּׁה וְלֹא מִצֹּאֵת: וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי

הָאֱלֹהִים: הִיא מִתְפַּקֵּא וְהִיא שְׁלֹחַת לְחֻמוֹהָא
לְמִימַר לְגַבְרָא דִּי אֵלִין דִּילָה מְנָה אָנָּה מַעֲדִיא
וְאִמְרַת אִשְׁתְּמוּדַע כְּעֵן לְמֵן עֲזֻקְתָּא וְשׁוֹשְׁפָא
וְחוּטְרָא הָאֵלִין: כ וַיִּכְר יְהוָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה
מִמְּנֵי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנֵי וְלֹא־יֹסֵף
עוֹד לְדַעְתָּהּ: וַיִּכְר יְהוָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמְּנֵי
כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשִׁלָּה בְּנֵי וְלֹא־יֹסֵף עוֹד
לְדַעְתָּהּ: וְאִשְׁתְּמוּדַע יְהוּדָה וְאָמַר זָכָה מִנִּי
מַעֲדִיא אֲרִי עַל כֵּן לֹא יִהְיֶה לְשִׁלָּה כְּרִי וְלֹא
אוֹסִיף עוֹד לְמִידַעַה: כ וַיְהִי בַּעַת לְדִתָּהּ וְהִנֵּה
תְּאוֹמִים בְּבִטְנָהּ: וַיְהִי בַּעַת לְדִתָּהּ וְהִנֵּה תְּאוֹמִים
בְּבִטְנָהּ: וְהָיָה בַּעֲדֵן דְּמִילְדָה וְהָא תִּיּוֹמִין
בְּמַעֲהָ: כ וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנוּ יָד וַתִּקַּח
הַמְּיֻלְּדֹת וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא
רֹאשְׁנָה: וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנוּ יָד וַתִּקַּח הַמְּיֻלְּדֹת
וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדָיו שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא רֹאשְׁנָה: וְהָיָה
בְּמִילְדָה וַיִּהְיֶה יָדָא וַיִּנְסִיבַת חִיתָא וַיִּקְטֹרַת עַל יָדָהּ
וְהוֹרִיתָא לְמִימַר דִּין נָפֵק קַדְמָאָה: כ וַיְהִי א
כְּמֹשִׁיב יָדָא וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וַתֹּאמֶר מַה־פְּרָצְתָּ
עַל־יָד פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וַיְהִי א כְּמֹשִׁיב יָדָא
וְהִנֵּה יֵצֵא אֶחָיו וַתֹּאמֶר מַה־פְּרָצְתָּ עַל־יָד פֶּרֶץ
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ: וְהָיָה כִּד אֲחִיב יָדָהּ וְהָא נָפֵק
אֲחוּהִי וְאִמְרַת מַה תִּקּוֹף סָגִי עַלְךָ לְמִתְקַף וַיִּקְרָא
שְׁמָה פֶּרֶץ: ז וְאַחַר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר עַל־יָדָיו
הַשְּׁנֵי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח: וְאַחַר יֵצֵא אֶחָיו אֲשֶׁר
עַל־יָדָיו הַשְּׁנֵי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח: וַיִּתֵּר כֵּן נָפֵק
אֲחוּהִי דִּי עַל יָדָהּ וְהוֹרִיתָא וַיִּקְרָא שְׁמָה זָרַח: ס
חֲמוּשִׁי א וַיִּוְסֵף הוֹרֵד מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפֶר
סֹרִים פֶּרְעָה שֶׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד
הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָהוּ שְׁמָה: וַיִּוְסֵף הוֹרֵד
מִצְרִימָה וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפֶר סֹרִים פֶּרְעָה שֶׁר
הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר
הוֹרְדָהוּ שְׁמָה: וַיִּוְסֵף אֶתְחַת לְמִצְרַיִם וַיִּזְכְּנָה
פּוֹטִיפֶר רַבָּא דְּפֶרְעָה רַב קְטוּלָא גַבְרָא מַצְרָאָה

מִיָּדָא דְּעֶרְכָּאִי דִּי אֲחֻתּוּהִי לְתַמְנֵן: ג וַיְהִי יְהוָה
אֶת־יֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּים וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו
הַמִּצְרִי: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּים
וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי: וְהָיָה מִימְרָא דִּי
בְּסַעֲדָה דִּי־וֹסֵף וְהָיָה גַבְרָא מְצַלַּח וְהָיָה בְּבֵית
רַבּוּנָה מַצְרָאָה: ג וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל
אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מְצַלִּים בִּידּוֹ: וַיֵּרָא אֲדֹנָיו
כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מְצַלִּים
בִּידּוֹ: וַחֲזָא רַבּוּנָה אֲרִי מִימְרָא דִּי בְּסַעֲדָה וְכָל
דִּי הוּא עֹבֵד יֵי מְצַלַּח בִּידָה: ד וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן
בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרַת אֹתוֹ וַיַּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל
לֹא נָתַן בִּידּוֹ: וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרַת אֹתוֹ
וַיַּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל נָתַן בִּידּוֹ: וְאַשְׁכַּח
יוֹסֵף רַחֲמִין בְּעֵינוּהִי וְשִׁמְשׁ יְתָהּ וּמִנֵּה עַל בֵּיתָהּ
וְכָל דִּי אֵית לָהּ מִסַּר בִּידָה: ה וַיְהִי מֶאֱזָא הַפְּקִיד
אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹ וַיִּבְרַךְ יְהוָה
אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְפַת יְהוָה
בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹ בְּבֵית וּבִשְׁדָּה: וַיְהִי מֶאֱזָא הַפְּקִיד
אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹ וַיִּבְרַךְ יְהוָה אֶת־
בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְפַת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר
יִשְׁלֹ בְּבֵית וּבִשְׁדָּה: וְהָיָה מַעֲדֵן דְּמִנֵּי יְתָה
בְּבֵיתָהּ וְעַל כָּל דִּי אֵית לָהּ וּבְרִיךְ יֵי יְתָ בֵּית
מַצְרָאָה בְּדִיל יוֹסֵף וְהָיָה בִּרְפָתָא דִּי בְּכָל דִּי אֵית
לָהּ בְּבֵיתָא וּבְחַקְלָא: ו וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ בְּיַד־
יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ מֵאֻמָּה כִּי אִם־הִלָּחֵם
אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יִפְהִיתָאֻר וַיִּפָּה
מִרְאָה: וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ
מֵאֻמָּה כִּי אִם־הִלָּחֵם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף
יִפְהִיתָאֻר וַיִּפָּה מִרְאָה: וַיִּשְׁבַּק כָּל דִּי לָהּ בִּידָא
דִּי־וֹסֵף וְלֹא יָדַע עֲמָה מַדְעָם אֱלֹהִין לְחַמָּא דִּי הוּא
אֵכֵל וְהָיָה יוֹסֵף שְׁפִיר בְּרִיָּא וְנָאִי בְּחֻזָּא:
שִׁשׁ וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אִשְׁת־
אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָּה עִמִּי:
וַיְהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־

פִּרְעֹב בְּגָדוֹ בִּידָה וַיִּגַּם הַחוּצָה: וַהֲוָה כֹּד חֲזוֹת
אֲרִי שִׁבְקָה לְלְבוּשָׁה בִּידָה וְעָרַק לְשׁוּקָא:
וַתִּתְקַרְא לְאִנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ
הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי לְצַחֵק בָּנוּ כֹּא אֵלִי לְשִׁפְכַּ
עָמִי וְאַקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל: וַתִּתְקַר לְאִנְשֵׁי בֵיתָהּ
וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עֲבָרִי
לְצַחֵק בָּנוּ כֹּא אֵלִי לְשִׁפְכַּ עָמִי וְאַקְרָא בְּקוֹל גְּדוֹל:
וַיָּקֶרַת לְאִנְשֵׁי בֵיתָהּ וַאֲמָרַת לַהוֹן לְמִימַר חֲזוּ אֵיטִי
לָנָא גְבֵרָא עֲבָרָאָה לְחִיכָא כְּנָא עַל לוֹתִי לְמִשְׁכַּב
עָמִי וַקְרִית בְּקָלָא רַבָּא: ט וַיְהִי כְּשִׁמְעוּ פִּי
הָרִימְתִּי קוֹלִי וְאַקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּגַּם
וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַיְהִי כְּשִׁמְעוּ פִּי־הָרִימְתִּי קוֹלִי
וְאַקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּגַּם וַיֵּצֵא הַחוּצָה: וַהֲוָה
כֹּד שָׁמַע אֲרִי אֲרִימִית קָלִי וַקְרִית וְשִׁבְקָה
לְלְבוּשָׁה לוֹתִי וְעָרַק וַנִּפֹּק לְשׁוּקָא: ט וַתִּנָּח בְּגָדוֹ
אֶצְלָה עַד־בּוֹא אֲדָנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: וַתִּנָּח בְּגָדוֹ
אֶצְלָה עַד־בּוֹא אֲדָנָיו אֶל־בֵּיתוֹ: וַאֲחַתְתָּהּ לְלְבוּשָׁה
לוֹתָהּ עַד דַּעַל רְבוּנָה לְבֵיתָהּ: י וַתִּדְבֹּר אֵלָיו
בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר כֹּא אֵלִי הָעֶבֶד הָעֲבָרִי
אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וַתִּדְבֹּר אֵלָיו בְּדִבְרִים
הָאֵלֶּה לֵאמֹר כֹּא אֵלִי הָעֶבֶד הָעֲבָרִי אֲשֶׁר־הִבֵּאתָ
לָנוּ לְצַחֵק בִּי: וּמִלִּילַת עֶמָּה כְּפַתְגָּמִיָּא הָאֵלִין
לְמִימַר עַל לוֹתִי עֲבָדָא עֲבָרָא דִּי אֵימִיתָא לָנָא
לְחִיכָא בִּי: י וַיְהִי כְּהִרְמִי קוֹלִי וְאַקְרָא וַיַּעֲזֹב
בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּגַּם הַחוּצָה: וַיְהִי כְּהִרְמִי קוֹלִי
וְאַקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיִּגַּם הַחוּצָה: וַהֲוָה כֹּד
אֲרִימִית קָלִי וַקְרִית וְשִׁבְקָה לְלְבוּשָׁה לוֹתִי וְעָרַק
לְשׁוּקָא: י וַיְהִי כְּשִׁמְעַ אֲדָנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ
אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה
לִי עֲבָדָךְ וַיַּחַר אָפּוֹ: וַיְהִי כְּשִׁמְעַ אֲדָנָיו אֶת־דִּבְרֵי
אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר בְּדִבְרִים הָאֵלֶּה
עָשָׂה לִי עֲבָדָךְ וַיַּחַר אָפּוֹ: וַהֲוָה כֹּד שָׁמַע רְבוּנָה
יַת פַּתְגָּמִי אֶתְתָּה דִּי מִלִּילַת עֶמָּה לְמִימַר
כְּפַתְגָּמִיָּא הָאֵלִין עֲבַד לִי עֲבָדָךְ וַתִּקַּף רָגְזָה:

כ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיַּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַפֹּהַר
 מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי כְּתִיב אֲסוּרֵי קְרִי הַמִּלְלָה
 אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֹּהַר: וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף
 אֹתוֹ וַיַּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַפֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסִירֵי
 הַמִּלְלָה אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַפֹּהַר: וַיִּסְיב
 רְבוּנָה דְיוֹסֵף יְתֵה וּמִנְיָה לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי
 אֲסִירֵי מִלְכָּא אֲסִירִין וְהָהּ תַּמָּן בְּבֵית אֲסִירֵי:
 כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַּ אֱלֹוֵי חֶסֶד וַיַּתֵּן חֲנֹו
 בְּעֵינָיו שֶׁר בֵּית־הַפֹּהַר: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטַ
 אֱלֹוֵי חֶסֶד וַיַּתֵּן חֲנֹו בְּעֵינָיו שֶׁר בֵּית־הַפֹּהַר: וְהָהּ
 מִימְרָא דִּי בְּסַעְדָּה דְיוֹסֵף וַיִּגְדַּל לֵה חֶסֶדָּא וַיְהַבֵּה
 לְרַחֲמִין בְּעֵינָיו רַב בֵּית אֲסִירֵי: כב וַיַּתֵּן שֶׁר
 בֵּית־הַפֹּהַר בִּיד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר
 בְּבֵית הַפֹּהַר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא
 הָיָה עֹשֶׂה: וַיַּתֵּן שֶׁר בֵּית־הַפֹּהַר בִּיד־יוֹסֵף אֶת
 כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַפֹּהַר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר
 עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: וּמִנִּי רַב בֵּית אֲסִירֵי
 בִּידָא דְיוֹסֵף יַת כָּל אֲסִירָא דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי וַיַּת
 כָּל דִּי עֲבָדִין תַּמָּן עַל מִימְרָה הָהּ מִתְעַבֵּד:
 כג אֵין א שֶׁר בֵּית־הַפֹּהַר רֵאָה אֶת־כָּל־מְאֻמָּה
 בִּידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה
 מְצַלִּח: אֵין א שֶׁר בֵּית־הַפֹּהַר רֵאָה אֶת־כָּל־
 מְאֻמָּה בִּידוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה
 יְהוָה מְצַלִּח: לִית רַב בֵּית אֲסִירֵי חֲזִי יַת כָּל סְרַחֲן
 בִּידָה בְּדִי מִימְרָא דִּי בְּסַעְדָּה וְדִי הוּא עֲבַד דִּי
 מְצַלֵּח: פ

שְׂבִיעִי א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה
 מִלְכָּד־מִצְרַיִם וְהֶאֱפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמִלְכָּד מִצְרַיִם:
 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מִלְכָּד־
 מִצְרַיִם וְהֶאֱפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמִלְכָּד מִצְרַיִם: וְהָהּ
 בְּתֵר פִּתְגָמָא הָאֵלִין סְרַחוּ שְׁקִיא מִלְכָּא דְּמִצְרַיִם
 וּנְחִתוּמִי לְרְבוּנִיָּהוּן לְמִלְכָּא דְּמִצְרַיִם: כ וַיִּקְצֹף
 פְּרַעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמְשָׁקִים וְעַל שֶׁר
 הָאוֹפִים: וַיִּקְצֹף פְּרַעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר

הַמְשָׁקִים וְעַל שֶׁר הָאוֹפִים: וַיִּגְזוּ פְּרַעָה עַל תְּרִין
 רְבֻכְנוּהִי עַל רַב שְׁקִי וְעַל רַב נְחִתוּמִי: ג וַיַּתֵּן
 אֹתָם בְּמִשְׁמֶר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל־בֵּית
 הַפֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיַּתֵּן אֹתָם
 בְּמִשְׁמֶר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל־בֵּית הַפֹּהַר מְקוֹם
 אֲשֶׁר יוֹסֵף אֲסוּר שָׁם: וַיְהִי בֵּיתֵהוּן בְּמִשְׁרָא בֵּית
 רַב קְטוּלָא לְבֵית אֲסִירֵי אֶתֶר דִּי יוֹסֵף אֲסִיר תַּמָּן:
 ד וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיַּשְׁרֵת
 אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמֶר: וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים
 אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיַּשְׁרֵת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמֶר:
 וּמִנִּי רַב קְטוּלָא יַת יוֹסֵף עֲמָהוּן וְשִׁמְשׁ יַתְהוֹן
 וְהָוּ יוֹמִין בְּמִשְׁרָא: ה וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ
 חֲלֹמוֹ בְּלִילָה אַחֲדָא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמְשָׁקָה
 וְהֶאֱפָה אֲשֶׁר לְמִלְכָּד מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית
 הַפֹּהַר: וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלִילָה
 אַחֲדָא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמְשָׁקָה וְהֶאֱפָה אֲשֶׁר
 לְמִלְכָּד מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַפֹּהַר: וַיַּחֲלֹמוּ
 חֲלֹמוֹ תְּרֻנִיָּהוּן גְּבֵר חֲלֹמָה בְּלִילָא חַד גְּבֵר
 כְּפוּשְׁרֹן חֲלֹמָה שְׁקִיא וּנְחִתוּמִי דִּי לְמִלְכָּא
 דְּמִצְרַיִם דִּי אֲסִירִין בְּבֵית אֲסִירֵי: ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם
 יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהָנֶם וְעַפִּים: וַיָּבֹא
 אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהָנֶם וְעַפִּים: וַאֲתָא
 לְוַתְהוֹן יוֹסֵף בְּצַפְרָא וַיַּחֲזֹא יַתְהוֹן וְהָא אַנּוּן
 נְסִיסִין: ז וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְּרַעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ
 בְּמִשְׁמֶר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים
 הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פְּרַעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר
 בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם: וַיִּשְׁאַל
 יַת רְבֻכְבִּי פְּרַעָה דִּי עֲמָה בְּמִשְׁרָא בֵּית רְבוּנָה
 לְמִימְרָא מָא דִּין אֲפִיכּוֹן בִּישִׁין יוֹמָא דִּין:
 ח וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלֹמָנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ
 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹהִים פְּתָרָנִים
 סְפָרוּ־נָא לִי: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלֹמָנוּ וּפְתָר אֵין
 אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹהִים פְּתָרָנִים
 סְפָרוּ־נָא לִי: וַיֹּאמְרוּ לֵה חֲלֹמָא חֲלֹמָא וּפְשָׁר לִית

לה ואמר להון יוסף הלא מן קדם יי פושטן חלמיא אשתעו כען לי: ט ויספר שרהמשקים אתחלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנהגפן לפני: ויספר שרהמשקים אתחלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנהגפן לפני: ואשתעי רב שקי ית חלמה ליוסף ואמר לה בחלמי והא גופנא קדמי: ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים: ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים: ובגופנא תלתא שבשין והיא כד אפרחת אפקת לכלבין ואניצת גץ בשילו אתפלטהא ענבין: יא וכום פרעה בידי ואקח אתהענבים ואשחט אתם אלכום פרעה ואתן אתהכום עלכף פרעה: וכום פרעה בידי ואקח אתהענבים ואשחט אתם אלכום פרעה ואתן אתהכום עלכף פרעה: וכסא דפרעה בידי ונסיבת ית ענביא ועצרית יתהון לכסא דפרעה ויהבית ית פסא על ידא דפרעה: יב ויאמר לו יוסף זה פתרגו שלשת השרגים שלשת ימים הם: ויאמר לו יוסף זה פתרגו שלשת השרגים שלשת ימים הם: ואמר לה יוסף דין פשרנה תלתא שבשין תלתא יומין אנון: יג בעוד א שלשת ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך עלכנך ונתת כוספרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו: בעוד א שלשת ימים ישא פרעה אתראשו והשיבך עלכנך ונתת כוספרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו: בסוף תלתא יומין ידברנך פרעה ית רישך ויתכנך על שמושך ותתן פסא דפרעה בידה כהלכתא קומאה די הוימא משקי לה: יד כי אסזכרתני אתך באשר ייטב לך ועשיתנא עמדי חסד והזכרתני אלפרעה והוצאתני מןהבית הזה: כי אסזכרתני אתך באשר ייטב לך ועשיתנא עמדי חסד והזכרתני

אלפרעה והוצאתני מןהבית הזה: אלהן תדכרנני עמך כד ייטב לך ותעבד כען עמי טיבו ותדכר עלי קדם פרעה ותפקנני מן בית אסירא הדין: טו כיגנב גנבתי מארץ העברים וגםפה לאעשיתי מאומה כישמו אתי בבזר: כיגנב גנבתי מארץ העברים וגםפה לאעשיתי מאומה כישמו אתי בבזר: ארי מגנב גנבא מארעא דעבראי ואף הכא לא עבדית מדעם ארי שויאו יתי בבית אסירי: טז וירא שרהאפים כי טוב פתר ויאמר אליוסף אףאני בחלומי והנה שלשה סלי חרי עלראשי: וירא שרהאפים כי טוב פתר ויאמר אליוסף אףאני בחלומי והנה שלשה סלי חרי עלראשי: וחזא רב נחומי ארי יאות פשר ואמר ליוסף אף אנא בחלמי והא תלתא סלין דחירו על רישי: יז ובפל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מןהפל מעל ראשי: ובפל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מןהפל מעל ראשי: ובסלא עלאה מכל מיכל פרעה עובד נחתום ועופא אכל יתהון מן סלא מעלוי רישי: יח ויען יוסף ויאמר זה פתרגו שלשת הפלים שלשת ימים הם: ויען יוסף ויאמר זה פתרגו שלשת הפלים שלשת ימים הם: ואתב יוסף ואמר דין פשרנה תלתא סלין תלתא יומין אנון: יט בעוד א שלשת ימים ישא פרעה אתראשו מעליך ותלה אותך עלעץ ואכל העוף אתבשרך מעליך: בעוד א שלשת ימים ישא פרעה אתראשו מעליך ותלה אותך עלעץ ואכל העוף אתבשרך מעליך: בסוף תלתא יומין יעדי פרעה ית רישך מנך ויצלוב יתך על צליבא וככול עופא ית בשרך מנך: מפסור כ ויהי א ביום השלישי יום הלדת את פרעה ויעש משתה לכלעבדיו וישא את ראש א שר המשקים ואתראש שר האפים

רב שקי על שקיותה ויהב ית פסא על ידא
 דפרעה: כ ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: ואת שר האפים תלה באשר פתר
 להם יוסף: ונת רב נחומי צלב כמא די פשר
 להון יוסף: כ ולא זכר שר המושקים את יוסף
 וישפחהו: ולא זכר שר המושקים את יוסף
 וישפחהו: ולא דכיר רב שקי ית יוסף ואנשיה:

פ פ פ

ק"ב פסוקים, יב"ק סימן.

בתוך עבדיו: ויהי | ביום השלישי יום הולדת
 את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את
 ראש | שר המושקים ואת ראש שר האפים בתוך
 עבדיו: והיה ביוםא תליתא יומא בית ולדא
 דפרעה ועבד משתא לכל עבדוהי ואדבר ית
 ריש רב שקי וית ריש רב נחומי בגו עבדוהי:
 כא וישב את שר המושקים על משקוהו ויתן
 הכוס על כף פרעה: וישב את שר המושקים
 על משקוהו ויתן הכוס על כף פרעה: ואתיב ית

הפטרה לפרשת וישב בעמוס פרק ב"ג

אם חל בו שבת (ראשונה של) חנוכה מפטירין "רני ושמחי". עמוד 1295

ב ופה אמר יהוה על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו עלימכם בפסח צדיק
 ואביון בעבור נעלים: השאפים על עפר ארץ בראש דלים ודרך עניים וטו ואיש ואביו ילכו
 אל הנערה למען חלל את שם קדשי: ה ועל בנדים חבלים וטו אצל כל מזבח ויוון ענושים ושתו
 בית אלהיהם: ו ואנכי השמדת את האמרי מפניהם אשר פגבה ארזים גבהו וחסן הוא
 פאלונים ואשמיד פרו ממעל ושרשיו מתחת: ו ואנכי העליתי אתכם מארץ מצרים ואולד
 אתכם במדבר ארבעים שנה לרשת את ארץ האמרי: ו ואקים מפניהם לנביאים ומבחוריהם
 לגוירים האף אינזאת בני ישראל נאם יהוה: ו ותשקו את הנזירים ויון ועל הנביאים צויתם לאמר
 לא תנבאו: ה הנה אנכי מעיק תחתיכם באשר תעיק העגלה המלאה לה עמיר: ו ואבד מנוס
 מקל וחזק לא יאמץ כחו וגבור לא ימלט נפשו: ו ותפש תקשת לא יעמוד וקל ברגליו לא ימלט
 ורכב הפוס לא ימלט נפשו: ו ואמין לבו בגבורים ערום ינוס ביום ההוא נאם יהוה: ג שמועו
 את הדבר הזה אשר דבר יהוה עליכם בני ישראל על כל המשפחה אשר העליתי מארץ
 מצרים לאמר: ג רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על פן אפקד עליכם את כל עונותיכם:
 ג תילכו שנים יחדו בלתי אסנועדו: ד הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן כפיר קולו מבענתו
 בלתי אסלכד: ה התפול צפור על פח הארץ ומקש אין לה היעלה פח מן האדמה ולכוד לא
 ילכוד: ו אסיתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אסתהיה רעה בעיר ויהוה לא עשה: ז כי לא
 יעשה אדני יהוה דבר כי אסגלה סודו אל עבדיו הנביאים: ח אריה שאג מי לא יירא אדני
 יהוה דבר מי לא ינבא:

לזכות אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האדמו"ר הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי"ע"ה דייטש

מבצע חנוכה

שנת 'הקהל'

וכאן המקום לעורר
שוב-פעם לוודא
שבכל בית יהודי
ידליקו מנורה,
ולכל-הפחות מנורה אחת
לכל בני הבית, ומן הראוי
היה שכל ילד ידליק
במנורה משלו.
(ש"פ וישב תשל"ד)

יוצאים ל'מבצע חנוכה'!

כל מה שצריך ל'מבצעים':

WWW.MIVTZOIM.CO.IL

לברורים: 058-4400-770 (גם בואטסאפ)

